

Akoalimbo (Dee soni dee Masa Jesosi tja ko a limbo da Johanisi)

Wan wöutu a fesi

Söö dee sëmbë, wë di lasiti pisi u di Gadu Buku aki, nöö Johanisi hën sikifi ën di a ko gaan sëmbë. Nöö kumafa u bi taki a dee oto pisi u di Buku aki kaa, Johanisi bi dë wan u dee tuwalufu sëmbë dee Masa Jesosi bi pii tei a oto sëmbë dendu fu de waka nëen baka, nöö hën de ko dee gaan tjabukama u Masa Jesosi de kai Apösutu. Nöö di ten Johanisi mbei di pampia aki nöö a bi dë a wan paati a ze mindi. De bi tjëën go disa ala faa tja sitaafu fu di a ta waka ta paaja di buka u Masa Jesosi hedi.

Nöö di pampia aki ta taki u wanlö soni Masa Jesosi bi tja ko a limbo da Johanisi a di ten di a bi dë a di paati. Dee soni aki bi dë tjubitjubi soni da libisëmbë, ma Johanisi ko si de ku ën seei wojo kuma sunjan ma na sunjan. Biga tuutuu soni de dë, nöö de ta taki u wanlö soni bi pasa kaa, ku dee ta pasa a di ten u Johanisi dë, ku dee o ko pasa a bakaten. Ma nöö so u de taki a wödu fasi.

Nöö dee soni Johanisi konda aki, a konda de da dee sëmbë u Masa Jesosi dee bi ta miti makandi a sëbën köndë a di ten dë, faa da de kötöhati ku degihati u de musu hoi go dou. Biga sëmbë bi ta sitaafu de gaanfa seei fu di de ta biibi a Masa Jesosi liba.

Nöö te joo lesi di pisi u Gadu Buku aki, nöö joo si sëmëni soni nëen di o taanga u fusutan. Ma te

i lesi en te i kaba nöo joo ko si gbedeede taa Masa Gaangadu ku di Miii fëen di de ta kai di Sikafu Mii a di pampia aki, nöo de da kaba Winima a mundu u teego. Nöo te i nama ku de, nöo i seei o dë winima tu.

Aki di pampia seti.

¹ Wë dee sëmbë, mi Johanisi ta sikifi di pampia aki da unu e. Nöo dee soni mi o sikifi aki, nöo de dë wanlö soni dee Jesosi Keesitu tja ko a limbo da u dee sëmbë ta dini en. Masa Gaangadu seei da Masa Jesosi de, faa musu mbei u ko sabi de. Nöo fa woo taki de aki, nöo abiti möön nöo de o ko pasa e.

Nöo a di fasi aki Masa Jesosi mbei u ko sabi de. A manda wan basia fëen köndë ko a mi Johanisi ko lei mi de, fu di mi dë futuboi fëen. ² Nöo fa mi ta sikifi dee soni aki, nöo de tuu mi jei ku miseei jesi, mi si de ku miseei wojo. A Gadu seei de kumutu, nöo de ta lei u soni u Jesosi Keesitu. ³ Nöo fëen mbei ee hën wan sëmbë i tei dee fan u Gadu aki ta lesi, nöo Masa Gadu o mbei i feni bunu e. Söseei tu, ee wan sëmbë i ta haika de te i tei de buta a i hati ta libi ku de, nöo Gadu o mbei i feni bunu tu. Biga abiti möön nöo de o ko pasa.

Aki Johanisi ta manda odi da dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë a sëbën köndë u Asia.

⁴ Söö. Wë mi Johanisi ta sikifi di pampia aki manda da dee sëmbë u Masa Jesosi dee ta miti makandi a sëbën köndë u Asia.

Dee sëmbë o, fa Masa Gadu sai dë, nöo a bi dë kaa te kisi di ten di u dë aki, nöo a o dë u nöömö tu. Nöo hën wë musu dë ku unu ku en bunuhati. A musu mbei un feni böö, hën ku di Akaa fëen tuu. Fa di Akaa u Masa Gadu sai dë, a dë telutelu a hii

fasi e, soni seei an makei en. Nöo a dë leti a Gadu fesi dë ka a dë sindosindo a di könubangi fëen. Nöo a musu dë ku unu tu, ⁵ hën ku Jesosi Keesitu di bi konda dee soni u Gadu gbelingbelin da u.

Fa i si Masa Jesosi sai naandë, dee sëmbë, hën wë da di fosu sëmbë di dëdë weki fu an dëdë möön. Hën da di Sëmbë di abi taki a hii dee könu dee dë a goonliba aki tuu. Nöo hën wë lobi u sô tee a dëdë tuwëen buuu a goon paka puu u a hogi du basu. ⁶ A mbei u ko dë sëmbë a di könu tii fëen dendu, nöo hën a buta u ko mindima fuu sa ta tja libisëmbë ko a Gadu fesi. A buta u fuu sa ta dini Masa Gadu di da hën Tata ku di Gadu fëen tu. Wë nöo dee sëmbë, a musu kisi gafa ku hii kaakiti hiniwanten fu teego. A tan sô.

⁷ Nöo un luku ala e.

A dë a dee bundji dendu a liba ala ta saka ta ko.

Nöo hii sëmbë wojo tuu o si en,

te dou ku dee sëmbë dee bi manda sëmbë u de pekëen ku peegu a di lakpa pau.

De tuu o si en.

Nöo fa de o si en dë, nöo hii dee nasiön sëmbë u goonliba tuu o ta bai ta këë fëen hedi.

Leti fa u taki en dë, nöo sô a o dë e.

⁸ Masa Gadu hën taki sô, dee sëmbë. Hën a taa: “Mi da di kaba fosu wan ku di kaba lasiti wan u hii soni. Mi bi dë kaa nöo mi dë fa u dë aki nöo mi o dë u nöömö tu. A mi hii kaakiti u mundu dë.” Sô Masa Gadu taki.

Aki Masa Jesosi tjëen seei

ko lei Johanisi.

⁹ Wë nöo kumafa mi bi taki kaa, nöo mi Johanisi ta sikifi di pampia aki. Nöo mi dë wan sëmbë u Masa Jesosi leti kuma unu seei. Mi ta tja gaan

sitaafu fëen hedi, leti kumafa unu seei ta tja tu. Nöö mi dë leti a di Njunjun Tii u Gadu dendu kuma unu tu, nöö Gadu ta da mi degihati fu mi hoi go dou leti kumafa i si a ta da unu ën tu.

Nöö dee soni i si mi o taki aki, nöö mi si de a di paati de ta kai Patimosi di dë a ze mindi. De tja mi ko tjökö a di paati aki fu di de an kë u mi musu ta konda dee wöutu Masa Gadu da sëmbë nöö de an kë u mi taki dee soni u Masa Jesosi dee mi sabi. Hën mbei de tja mi ko tuwë disa aki.

¹⁰ Nöö di daka di mi si dee soni aki, nöö a bi dë di daka u Masa Gadu. Di juu dë, nöö di Akaa u Gadu bi dë a mi liba hebi, nöö te fu mi mëni, hën mi jei wan töngö leti kuma afematutu ta piki seei limbolimbo. ¹¹ A taki da mi taa: “Dee soni dee joo si aki, nöö de tuu i musu sikifi buta a pampia e, nöö i musu manda di pampia go da dee sëmbë u mi dee ta miti makandi a mi në a sëbën köndë u Asia. Nöö dee disi da dee köndë: Efeise, Similina, Peegamu, Tiatila, ku Saadisi, Filadelifia, ku Laodisea. A dee köndë dë tuu i musu manda di pampia go e.”

¹² Wë nöö fa mi jei di fan naandë, hën mi bia luku ee ambë da di sëmbë ta fan ku mi naandë. Nöö hën mi si sëbën soni kuma goutu tamundu faja, ¹³ nöö leti a de mindi dë mi si wan Sëmbë kuma libisëmbë ma a tooka. Nöö a bisi wan gaan langa djapona sö ta kai nëen futu u goon ala zëë. Nöö a dë ku wan goutu banti nëen hati. Nöö sö wan Sëmbë mi si dë e, dee sëmbë. ¹⁴ Fa mi si ën dë, di uwii fëen hedi dë wetiweti faan sö kuma maaun, nöö wojo fëen ta sëndë kuma te faja ta kisi gililili sö. ¹⁵ Nöö futu fëen dë limbolimbo gbegedee kuma köpö di de bi buta a faja jö puu hii sundju te a fika di köpö wanwan njënjën.

Nöö fa a ta fan dē, nöö töngö fëen ta giinta leti kuma wan gaan dan. ¹⁶ Nöö di mi luku nëen leti maun sē, nöö hën mi si sēbën teeja nëen maun. Nöö wan saapusaapu ufangi di de maa a de tu sē tuu ta kumutu nëen buka. Nöö fesi fëen ta koti faja leti kuma tuwalufu juu sonu, sö a ta sëndē tjika.

Sö wan Sëmbë mi si a dee goutu tamundu mindi e, dee sëmbë.

¹⁷ Nöö fa mi si ën dē, hën mi tombi kai gbolou a goon nëen fesi dē, leti kuma mi dëdë. Fëëë nöö mi fëëë sö. Ma nöö hën a tëndē di leti sē maun fëen ko buta a mi liba, hën a taa: “Na fëëë sö e. Mi wë da di seti ku di kaba u hii soni. ¹⁸ Fa i si mi dē aki, nöö mi da di Sëmbë di o libi fu teego. Biga mi bi dëdë tuu, ma luku, mi toona weki baka. Nöö hën mbei mi abi dee söötö u dëdë ku dëdë köndë tuu. ¹⁹ Nöö dee soni joo si aki, nöö de tuu i musu sikifi e, dee ta pasa a di ten aki, ku dee o pasa a bakaten tuu.

²⁰ “Nöö haika e, andi dee goutu tamundu ku dee teeja a mi leti sē maun aki kē taki. Dee sēbën teeja aki, nöö de da dee tiima fu dee sëmbë u mi dee ta miti makandi a dee sēbën köndë u Asia mi kai dē. Nöö dee goutu tamundu aki, de da dee sëmbë u mi seei dee ta miti makandi a dee lö köndë dē.”

Sö wë di Sëmbë di mi si dē taki da mi e.

2

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Efeise.

¹ Hën di Sëmbë toona fan ku mi möön, a taa: “Söö. Awaa mi kē fan ku di sëmbë di ta tii dee sëmbë u mi a di köndë de kai Efeise. Mi kē fi sikifi dëen taa:

Mi di Sëmbë di ta fan aki, Mi wë ta hoi dee sēbën teeja a mi leti maun. Mi da di Sëmbë ta waka ta lomboto a dee sēbën goutu tamundu

faja mindi ta wegi soni ta luku. Nöo miseei wë ta fan di fan aki.

² Nöo mi taki e, taa mi ta si hii dee bunu sondi dee un ta du, kumafa un ta biinga tjika dë. Nöo mi si taa un ta hoi go dou söndö lasi hati. Mi sabi taa wan ta kë ta si takulibima a wojo seei. Nöo mi si taa un wegi dee sëmbë luku dee ta ko a unu kuma tjabukama u mi, nöo un ko si taa de dë ganjansëmbëma. ³ Nöo mi si fa un ta hoi pasensi go dou a dee fuka ta miti unu fu di un nama ku mi hedi. Wan ta hai baka disa mi möönsö. Hii dee bunu soni dë tuu mi ta si e.

⁴ Ma nöo mi si wan föutu a unu eti di an bunu da mi seei. Hën da wan ta lobi mi kumafa un bi lobi mi a fesi möön. Di lobi fuunu ko booko saka. ⁵ Wë nöo un wegi luku fa un bi dë fajafaja a fesi, ku fa un ko dë fa u dë aki. Nöo mi taki e, un bia unu libi, be un toona libi kumafa un bi ta libi a fesi. Biga ee nasö, nöo mi o ko puu di goutu tamundu fuunu nëën kamian e.

⁶ Ma fa mi taki aki seei, ma wan oto bunu pisi dë a di libi fuunu möön. Hën da un ta buuse dee soni dee sëmbë u di feleniki de kai Nikolaiti ta du, leti kumafa miseei ta buuse de tu.

⁷ Söö. Wë nöo di sëmbë di abi jesi nëën band-jajesi u jei soni, nöo be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë. Nöo ee wan sëmbë i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nöo di sëmbë dë i dë bunu e. Biga mi o da i pasi fii njan di fuuta u di pau di de ta kai di Pau u di Libi u Teego. Nöo di pau i si dë, a dë leti a di waiti kamian u Gadu dendu de kai Paladëisi.

Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbë u mi a Efeise e.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Similina.

⁸ “Söö. Nöö awaa mi kë fan ku di sëmbë di ta tii dee sëmbë u mi a di köndë de kai Similina. I musu sikifi dëen taa:

Mi, di Sëmbë i si ta fan aki, nöö mi da di fosu wan ku di lasiti wan u mundu. Mi bi dëdë tuu, ma nöö mi toona weki baka, nöö mi ta fan di fan aki.

⁹ Wë nöö mi taki e, taa mi sabi dee gaan fuka dee un ta abi, ku dee sitaafu dee un ta tja. Mi sabi fa un ta pena tjika a di goonliba aki, ma a Gadu ala nöö un abi gudu te a hia e. Nöö mi sabi fa dee Dju sëmbë ta kosi unu ta tja unu në ta poi a köndë. Fa de ta du dë, de ta mbei deseei taa de da dee sëmbë u Gadu apaiti, ma nöö wan piki e. Sëmbë u di didibi seei de dë.

¹⁰ Nöö mi taki e, taa wan musu fëëë dee sitaafu dee o ko a unu. Biga di didibi sa buta so fuunu un go a dunguwosu faa pooba unu luku unfa un dë ku mi tjika, nöö woon kisi sitaafu fu wan sati ten sō. Nöö a o hebi da unu fuun tjai tuu, ma nöö un musu ta a’ futoou a mi nöömö. Ee a dë fii dëdë seei, ma be un tei ën nöö, nöö woon wini wan gaan paima a mi, hën da di libi u teego. Nöö sō mi taki da unu e, dee sëmbë.

¹¹ Nöö di sëmbë di abi jesi nëen bandjajesi u jei soni, nöö be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë. Nöö ee wan sëmbë i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nöö di sëmbë dë i dë bunu e. Biga ja o dëdë di dëdë di ta paati libisëmbë ku Gadu fu teego.

Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbë u mi a Similina.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Peegamu.

¹² “Söö. Awaa mi o fan ku di tiima u dee sëmbë u mi a di köndë de kai Peegamu. I musu sikifi dëen taa:

Mi, di Sëmbë ta fan aki, mi da di Sëmbë te mi ta fan nöö a dë kuma wan ufangi di dë maamaa a de tu së buka fëen tuu, sö dee wöutu u mi abi kaakiti tjika. Nöö mi wë ta fan di fan aki.

¹³ Nöö mi taki e, taa mi ta si di köndë ka un ta libi naandë taa di didibi seei hën ta libi leti dë tu ta tii ën. Ma fa a dë fëen sindosindo nëen könubangi dë seei, ma un dë gingin a mi së eti. Biga di de kii Antipasi, di sëmbë di bi ta konda sondi u mi a sö wan futoou fasi dë, nöö un si ma wan disa mi u biibi möönsö.

¹⁴ Ma nöö mi si wanlö föutu a unu e, di na bunu da mi seei. Biga sëmbë dë leti a unu mindi dë ta tei di hogi lei u di fesiten lukuma de kai Biliam. Fa Biliam bi sai dë, hën bi da Könu Balaki hogi lai unfa a sa du kisi dee Isaëli sëmbë u mi poi kaba a sösö. Biga a taki dëen taa te dee sëmbë u Balaki o tuwë njanjan da dee gadu u de, nöö de musu kai dee Isaëli sëmbë tja ko a de dendu be de njan ku de makandi. Nöö naandë de o kisi de puu a dee wëti u Gadu te dou a di së u manu ku mujëë soni tuu. Sö wan hogi lai Biliam da Könu Balaki. Nöö sëmbë dë leti a unu dendu naandë ta da dee lö lai dë eti e.

¹⁵ Nöö söseei tu, sëmbë dë leti a unu dendu dë ta lei sëmbë dee poipoi lei u dee Nikolaiti sëmbë ta puu de a Gadu së. ¹⁶ Wë nöö mi taki e, taa un musu bia kumutu a dee sondi naandë. Ma ee nasö, abiti möön mi o ko a unu ko feti ku dee sëmbë dë ku di ufangi di dë a mi buka aki.

17 Söö. Wë nöö di sëmbë di abi jesi nëën bandjajesi u jei soni, nöö be a jei andi di Akaa u Gadu ta taki da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë e. Nöö ee wan sëmbë i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kë, nöö di sëmbë dë mi o da di njanjan u Gadu de kai ‘mana’ di dë tjubitjubi da oto sëmbë. Nöö mi o da di sëmbë dë wan wetiweti sionu faan tu, ku wan njunjun në sikifisikifi nëën. Nöö di sëmbë di o kisi ën dë, hën nöö o sabi andi di në dë kë taki. Hën di soni dë wë mi bi kë taki da dee sëmbë u mi a Peegamu.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Tiatila.

18 “Söö. Wë nöö awaa mi kë fan ku di tiima u dee sëmbë u mi a di köndë de kai Tiatila naandë. I musu sikifi dëen taa:

Mi di sëmbë ta fan aki, mi da di Mii u Gadu seei di abi wojo kuma faja ta kisi gilili. Mi wë da di sëmbë abi di futu ta sëndë kuma köpö felu njëinjëin, nöö mi wë ta manda di buka aki da unu.

19 Nöö mi taki e, mi sabi hii dee bunu dee un ta du a Tiatila ala. Mi sabi di gaan lobi fuunu tu. Mi sabi fa un ta biibi Gadu tjika. Mi sabi fa un ta dini oto sëmbë ta heepi de. Nöö mi sabi fa un ta tai hati ta biibi Gadu tu. Wan hai baka möönsö. Mi sabi taa un ta du bumbuu soni gaanfa möön leki fa un bi du a fesi. Dee soni naandë tuu mi sabi e.

20 Ma nöö fa mi fan dë seei, ma un abi wan föutu a mi eti. Hën da un ta disa pasi da di hogi mujëe de kai Isebeli faa musu ta kai mi në taa mi dëen buka faa tja ko da unu. Un ta disëen faa musu go dou ku dee poipoi lei fëen. Nöö a ta hai dee futuboi u mi baka u de libi sëmëni fanafiti

libi a di sē u manu ku mujëe. A ta buta unu fuun njan di njanjan de ta tuwë da dee gadu u de dē. Sō wanlō hogi di mujëe dē ta du e.

²¹ Wë nōo fa i si a ta du ën dē, nōo mi dëen ten longi tjika faa bi musu bia disa di jajo libi fëen naandë, ma an kē jei möönsö. ²² Wë nōo fu di a bi lobi u dē a bedi kaa, nōo mi o manda wan hebi siki ko nëen, be a fika a bedi u koo. Nōo dee sëmbë ku ën bi ta libi dee lö libi dē, nōo mi o mbei de kisi gaan hebi sitaafu te tjika de, ee de an bia disa dee hogilibi u de naandë. ²³ Dee sëmbë dee abi di wan hati kuma hën, de tuu mi o kii puu naandë e.

Nōo te mi du sō kaa, nōo hii dee oto sëmbë u mi dee ta miti a dee köndëköndë tuu o ko sabi taa mi da di Sëmbë di ta wegì libisëmbë hatiböo ku de pakisei tuu ta luku. Nōo mi o paka hiniwan sëmbë leti kumafa i bi libi. Nōo sō mi taki e.

²⁴ Ma nōo mi abi wan oto buka fii da dee otowan u mi dē, dee an ta piki di poipoi lei u di mujëe naandë möönsö. Fa un sai dē, dee sëmbë, nōo un dē bunu e. Biga wan go lei dee lö köni u Saatan dē möönsö, dee de ta gafa ta kai gaan tjubitjubi köni. Nōo fëen mbei ma o buta na wan oto hebi a unu liba möönsö, ²⁵ möön leki fuun hoi unu seei a dee soni un abi naandë kaa go dou nōömö, u te mi toona ko.

²⁶ Nōo mi taki e, taa ee wan sëmbë wini dee soni dee ta tapa pasi dëen nōo a ta hoi go dou ku dee soni dee mi ta mandëen faa du, nōo di sëmbë naandë hën mi o da taki a dee nasiönnasiön u goonliba palalaa te dou. ²⁷ Nōo leti kumafa mi Tata da mi taki, nōo söseei mi o toona da di sëmbë dē taki tu. Biga di Buku bi taki taa:

A o ta ko a de liba ku gaan kaakiti seei,
kuma te i naki wan doti paabi ku felu kodjo gboo
booko pisipisi.

Sö di Buku taki e. Nöö sö wan kaakiti mi o da dee
lö sëmbë dë tu. ²⁸ Nöö di paima di mi o da de, a
o dë wan gaan waiti soni limbolimbo kuma di
gaan mamate teeja di ta tja didia ko.

²⁹ Söö. Wë nöö di sëmbë di abi jesi nëën
bandjajesi u jei soni, nöö be a jei andi di Akaa u
Gadu ta taki da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë
e.

Sö wë mi bi kë taki da dee sëmbë u mi a Tiatila.” So
Masa Jesosi fan ku mi.

3

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëën a Saadisi.

¹ Hën Masa Jesosi fan möön, a taa: “Wë nöö awaa
mi o fan ku di sëmbë ta tii dee sëmbë u mi dee ta
miti makandi a di köndë de kai Saadisi. I musu
sikifi dëën taa:

Mi di sëmbë ta fan aki, mi abi di Akaa u Gadu
di dë telutelu söndö föutu a hii fasi fëën. Mi wë ta
hoi dee sëbën teeja a mi maun dendu, nöö mi ta
fan ku unu aki.

Nöö mi taki e, taa mi sabi dee soni dee un ta du
ala, nöö mi si fa un abi në a hii dee köndëköndë
taa un dë seei kendikëndi a di së u Masa Gadu
soni. Sö në fuunu paaja. Ma mii sa piki unu
taa wan dë sö seei e! ² Nöö un musu weki hopo
seeka di bumbuu libi fuunu pikiwan di fika da
unu dë eti, bifö a kaba a sösö. Biga ma si di
libi fuunu seei taa a dë ku telu a Gadu fesi e,
kwetikweti. ³ Un musu toona pakisei dee soni de

bi konda da unu a fesi, nöö un bia toona piki de baka. Ma ee nasö, mi o ko a unu leti kuma wan fufuuma ta ko a wan juu di wan o mēni, „nöö mi o kuutu unu seei.”

⁴ Ma nöö fa i si mi taki dē seei, ma mi sabi taa un abi wantu sēmbē a unu dendu eti, libi u de dē seei gbelingbelin. Nöö dee lö pei sēmbē dē, mi ku de o ta waka makandi ku weti koosu a sinkii faan. Biga sö de libi fiti.

⁵ Nöö ee wan sēmbē i wini dee soni ta tapa pasi da i fii du fa Gadu kē, nöö di sēmbē dē i seei o ko feni di lö bisi dē tu. Nöö ma o kaabu i nē puu möönsö a di Buku ka dee sēmbē nē dē sikifisikifi dee o feni di libi u teego e. Ma mi o kai di sēmbē dē nē a mi Tata ku dee basia fēen köndē tuu fesi, taa mi ku ēn nama.

⁶ Söö. Wē nöö di sēmbē di abi jesi nēen band-jajesi u jei soni, nöö be a haika andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sēmbē u mi dee dē a dee köndēköndē e.

Sö wē mi bi kē taki da dee sēmbē u mi a Saadisi.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sēmbē fēen a Filadelifia.

⁷ Hēn Masa Jesosi toona fan möön, a taa: “Wē nöö awaa mi o fan ku di sēmbē ta tii dee sēmbē u mi a Filadelifia. I musu sikifi dēen taa:

Mi di Sēmbē ta fan aki, mi dē apaiti da Gadu tuutuu nöö na wan piki ganjan seei dē a mi. Nöö mi wē abi di söötö a mi maun fu mi sa jabi di döö go sindo a di könubangi u Könu Dafiti. Nöö te i si mi jabi wan döö, nöö na wan sēmbē o sa tapēen e, nöö te mi tapa wan döö na wan sēmbē o sa jabi ēn tu. Nöö mi wē ta fan di fan aki.

⁸ Nöo mi taki e, taa mi sabi di libi fuunu fa un ta libi naandë. Nöo mi jabi wan döo a unu fesi di na wan sëmbë sa tapa e. Biga mi sabi taa a libisëmbë wojo, nöo wan abi wan bëtë kaakiti, ma mi ta wai ku unu. Biga dee soni u mi un bi jei, nöo un ta hoi de nöömö. Na wan daka un hai baka disa mi möönsö.

⁹ Nöo fa dee Dju sëmbë dë a unu ala ta sösö unu ta mbei de seei kuma de da dee bumbuu sëmbë u Gadu apaiti dë, ma nöo na sö de dë a Gadu wojo e. Fa i si de sai dë, mindisonima de dë, didibi seei de dë. Nöo mi o mbei de ko saka kai a goon a unu fesi wan daka nöömö piki taa unu wë mi bi lobi „tei ko sëmbë u mi apaiti„.

¹⁰ Nöo fu di un bi hoi dou ku pasensi kumafa mi bi manda unu, nöo fëen mbei mi o tjubi unu fu di sitaafu di o ko a hii goonliba an musu kisi unu. Mi o tjubi unu da di lö tesi dë.

¹¹ Nöo un haika e, dee sëmbë. Abiti möön mi o ko. Nöo be un hoi go dou a dee soni dee un ta piki naandë kaa, be na wan sëmbë musu ganjan unu kisi te un lasi di hei di dë fuun kisi a bakaten.

¹² Nöo ee wan sëmbë i wini dee sondi ta tapa pasi da i fi du fa Gadu kë, nöo di sëmbë dë mi o tei buta kuma posu a di Wosu u Masa Gadu, di dë di Gadu u mi tu. Sö a o dë gingin tjika, te na wan daka seei de o sa puu ën dë möönsö. Nöo mi o sikifi dii në buta nëën. Wan u dee në o dë di në u Masa Gadu. Wan u de o dë di njunjun në u miseei. Wan u de o dë di në u di köndë u mi di o kumutu a Gadu a liba ala bazia ko a goon, hën da di Njunjun Jelusalen. De dii në dë tuu mi o sikifi a dee lö sëmbë dë, „be sëmbë sabi taa de da sëmbë u mi tuutuu„.

13 Söö. Wë nöö di sëmbë di abi jesi nëen band-jajesi u jei soni, nöö be a jei andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë e. Nöö sö mi bi kë taki da dee sëmbë u mi a Filadelfia.”

Aki Masa Jesosi ta fan ku dee sëmbë fëen a Laodisea.

14 “Nöö awaa mi o fan ku di sëmbë ta tii dee sëmbë u mi a di köndë de kai Laodisea. I musu sikifi manda dëen taa:

Mi di Sëmbë ta fan aki, Mi da di Sëmbë ta konda dee soni u Gadu gbelingbelin söndö misi. Te mi ta fan, nöö sö nöö a dë kaa. Nöö hii dee soni dee Gadu mbei tuu fiaa, nöö a mi wanwan de kumutu. Nöö mi wë ta fan di fan aki.

15 Wë mi taki e, mi sabi hii dee libi dee un ta libi ala taa wan dë kötökötö a di së u Masa Gadu soni e. Ma nöö wan dë kendikendi tu. A bi o möön bunu da mi ee un bi dë kötökötö ee nasö un dë kendikendi. 16 Ma di un dë gbölöö sö kuma wan wata di na bunu u bebe, nöö fëen mbei mi o fula unu puu a mi buka tuwë abiti möön. 17 Biga fa un sai dë, nöö un ta mbei unu seei taa un dë guduma, un dë fa un kë, un abi hii soni kaa. Sö un ta mëni. Ma hii fu di dë, un dë seei gaan hogihedisëmbë, penama, makisamakisa sëmbë un dë. Un dë pënëpënë söndö koosu a sinkii, un dë bookowojoma u sëmbë musu ko këe pena ku unu. Ma wan sabi sö möönsö.

18 Nöö mi o da unu wan lai aki e. Un ko a mi, ko bai tuutuu goutu di de jö a faja puu sundju te a ko gbegedee, nöö woon dë tuutuu guduma awaa. Un ko a mi ko bai limbo koosu faan fuun bisi, be wan waka pënëpënë möön. Un ko bai

wojo deesi a mi fuun tuwë a wojo, nöö wojo fuunu o ko limbo fuun si sondi bunu awaa.

¹⁹ Nöö mi taki e, di sëmbë di mi lobi nöö hën mi ta gandji da ta kiijëën ku sitaafu faa musu ko bumbuu sëmbë. Nöö un biinga e, be un bia disa dee hogilibi fuunu dee un abi dë.

²⁰ Fa i si mi dë aki, mi dë taanputaanpu leti a unu dööbuka ta naki di döö fuunu nöömö. Nöö ee wan sëmbë i jei mi töngö nöö hën i jabi döö da mi, nöö mi o ko a dendu nöö mi ku i o ta njan makandi.

²¹ Nöö di sëmbë di wini dee soni dee ta tapa pasi dëën, nöö hën mi o da pasi fu mi ku ën sa sindo makandi a di könubangi u mi, leti kumafa mi bi wini dee soni bi ta tapa pasi da mi, nöö hën mi ku mi Tata ko sindo makandi a di könubangi fëën.

²² Söö. Wë nöö di sëmbë di abi jesi nëën band-jajesi u jei soni, nöö be a jei andi di Akaa u Gadu ta konda da dee sëmbë u mi a dee köndëköndë e. Sö wë mi bi kë taki e, da dee sëmbë u mi a Laodisea.”

Sö wanlö buka Masa Jesosi manda da dee sëmbë fëën dee dë a dee köndëköndë.

4

Aki Johanisi si fa de ta begi Gadu a Gadu Köndë.

¹ Nöö hën a baka di Masa Jesosi da mi dee buka sö kaa, hën mi hopo wojo luku liba, hën mi si wan döö te ala jabijabi hoo sö. Nöö hën mi jei di wan seei töngö di bi ta fan ku mi a fesi ta piki limbolimbo kuma te de ta böö afematutu. A kai mi taa: “Ko a liba aki, nöö mi o mbei i ko sabi dee soni ku dee soni o pasa a bakaten.”

2-3 Nöo hën di Akaa u Gadu ko a mi liba wante. Nöo hën mi si wan könubangi dë ku wan Sëmbë nëën sindosindo ta koti faja seei kuma dee gaan dii djamati sitonu de ta kai jasipisi ku koonaleini. Sö di Sëmbë dë waiti tjika. Nöo mi si wan mutjama lontu di könubangi, a waiti möön hii sondi, hënseei dë kuma di djamati sitonu de kai samalagida.

4 Nöo hën mi luku möön, hën mi toona si tuwenti-a-fö könubangi möön, de lontu di fosuwan dë buta a mindi. Nöo tuwenti-a-fö tiima dë sindosindo a dee könubangi dë. Nöo fa mi si dee tiima dë, nöo de tuu dë ku weti koosu limbolimbo faan, ku goutu kaapusa a de hedi kuma könu kaapusa.

5 Nöo mi ta si di gaan könubangi a mindi dë ta koti faja seei kuma te gaangadu ta koti faja, liba ta bai, sömëni gaangaan giinta mi ta jei ta kumutu a di könubangi naandë. Nöo hën mi luku a di könubangi fesi, hën mi si sëbën tamundu faja dë sëndësëndë ta kisi. Hën di Akaa u Gadu wë di dë telutelu a hii fasi, hën wë i si da dee faja dë e.

6 Nöo hën mi tuwë wojo luku möön hën mi si wan ze, gaan limbo soni gbegedee kuma gaasi, ma a möön waiti möön gaasi. Hën seei dë a di gaan könubangi u mindi dë fesi tu.

Nöo di mi toona luku di könubangi möön, nöo hën mi si fö gaan soni, libilibi wan, lontu ën. Fa mi si de dë, nöo hii de sinkii dë ku wojo djaaa te dou, baka ku fesi tuu. 7 Nöo di fosuwan u dee libilibi soni ta djei lëun. Di u tu ta djei womi kau. Di u dii, fesi fëen dë kuma libisëmbë. Di u fö ta djei wan gbanini ta buwa. 8 Nöo hibiwan u de abi sikisi hanza, nöo kumafa u taki dë, wojo u de dë djalalaa hii de sinkii te dou a de hanza basu. Nöo fa de sai naandë, de

an ta wei u gafa Masa Gaangadu möönsö. Ndeti ku didia de ta gafëen ta taki taa:

Ke Masa Gadu oo, i wanwan tö nöö dë limbolimbo söndö föutu.

Masa Gadu, i wanwan tö abi hii kaakiti a mundu.

I bi dë kaa, nöö i dë fa u dë aki eti,

nöö i o dë u nöömö tu.

Sö de ta taki.

⁹ Nöö fa dee fö libilibi soni sai dë, nöö sö de ta gafa Masa Gadu nöömö di dë a di könubangi dë, ta hei ën ta dëen tangi. Biga hën nöö da di Gadu u teego di an o dëdë möönsö.

¹⁰ Nöö de tuwenti-a-fö tiima dee bi dë sindosindo a dee könubangi naandë, nöö deseei ta tjökö kini ku fesi a goon a Masa Gadu fesi ta puu dee könu kaapusa u de a de hedi ta tuwë a goon nëen fesi naandë. Nöö de ta gafëen ta bigi ën, biga hën da di Gadu ta libi u nöömö. De ta taki taa:

¹¹ Ke Masa Gadu o, i bigi.

I nöö waiti tjika fii kisi gafa e.

I wanwan fiti fii kisi hei, ku makiti a mundu o.

Biga fa i sai naandë,

nöö i wë mbei hii soni u mundu tuu.

Nöö fu di i bi kë sö,

nöö hën mbei i mbei de buta fa i si de sai dë.

Sö de ta gafëen ta taki.

5

Aki ta taki u wan pampia di hebi te na wan libisëmbë

a' hati u jabi ën.

¹ Nöö di mi toona luku möön, hën mi si taa di Sëmbë di dë sindosindo a di könubangi, a abi wan pampia nëen leti maun panjanpanjan. Di pampia

dë lolulolu, nöö a sikifi a dendusë ku döösë tuu. Nöö fa mi si di pampia dë, a dë palakipalaki gingin ku sëbën sitampu fu sëmbë an musu jabi ën.

² Nöö hën mi si wan gaan hebi basia u Masa Gadu Köndë ta bai basia taanga seei taa: “Ambë dë bumbuu tjika fu sa booko dee sitampu a di lolulolu pampia aki jabi ën?”

³ Ma fa di basia bai dë seei, de an feni na wan sëmbë möönsö di bumbuu tjika u jabi di pampia dë, an dë a liba ala, an dë a goonliba aki, an dë a goonbasu seei tu u de feni. ⁴ Nöö a bigi da mi tee ma saanfa u du, nöö hën mi këë te a bigi, fu di a dë taa na wan sëmbë fiti u sa jabi di pampia luku andi dë nëën dendu möönsö.

⁵ Ma nöö hën wan u dee tuwenti-a-fö tiima taki da mi taa: “Mati, na këë möön e. Kabuka. Sëmbë dë di bumbuu tjika u booko dee sëbën sitampu jabi di pampia lolu e. Hën de kai di Lëun fu di lö u Juda. Hën da di bakamii u Könu Dafiti di Gadu bi taki taa a o manda ko fu tii goonliba, nöö hën nöö sa du di soni naandë. Biga hën wini hii soni a mundu tuu kaa. Nöö kabuka e. Na këë möön.”

⁶ Nöö fa a taki dë, hën mi toona luku di kamian möön, ka de fö libilibi soni ku de tuwenti-a-fö tiima dë. Nöö hën mi si wan Sikafumii, a dë taanputaanpu leti mindi a di könubangi liba dë. Nöö fa mi si ën dë, nöö a djei da mi kuma de bi kii ën wan daka. Nöö a abi sëbën tutu nëën mindi hedi, ku sëbën wojo sii. Sö mi ta si ën. Nöö dee tutu ku dee wojo dë, de kë taki u di Akaa u Masa Gadu di dë telutelu a hii fasi, di Gadu ta manda go a hii goonliba palalaaa te dou.

⁷ Söö. Nöö hën wë di Sikafumii tei di pampia lolu di dë a di letisë maun u di Sëmbë di dë sindosindo

a di gaan könubangi. ⁸ Nöö fa a tei en dē kaa, hën dee fö libilibi sondi u bi taki dē ku de tuwenti-a-fö tiima, hën de tuwē deseei a goon nëen fesi. Nöö dee tiima naandē, de tuu seei dē ku wan pei gitali a maun ta pëe, de dē ku goutu komitji a de maun tu. Nöö wan sumëe suti soni dē a dee komitji dendu di de ta tjuma da Gadu. Nöö fa i ta si di sumuku fëen ta puu nango a liba dē, nöö a ta da i mēni u dee hia begi dee sömēni sēmbē u Gadu bi ta begi en nöömö.

⁹ Nöö hën de ta kanda wan njunjun kanda da di Sikapumii taa:

I wē bumbuu tjika u tei di pampia lolu
booko dee sitampu fëen e.

Biga i wē de bi kii.

Ku di buuu fii i paka di paima bai libisēmbē da
Gadu

kumutu a hii pei nasiön,

ku hii pei lö,

ku hii pei föluku,

ta fan hii dee peipei tōngö u goonliba tuu.

¹⁰ Nöö hën i tja de ko buta a di Könu Tii fii basu.

I mbei de ko dē mindima ta tja libisēmbē ko a Gadu
fesi.

Nöö de wē o tii di goonliba e.

Hën di kanda dē dee tiima ta kanda.

¹¹ Nöö di juu ten dē, hën mi ko ta jei sömēni basia u Gadu Köndē, dusudusu milionmilion, de hai ko gidjii dē leti ka dee könubangi sai dē ku dee fö libilibi sondi, ku de tuwenti-a-fö tiima. Nöö hën de ta wai ta piizii tee. ¹² De ta kanda ta bai ta taki taa:

I wē, di Sikapu Mii de bi kii,

I wanwan tö nöö abi di waiti tjika

fii fendi hii kaakiti u mundu,

ku hii gudu,
 ku hii kõni,
 ku hii taanga,
 ku hii nēbai,
 ku hii lesipeki,
 ku hii gafa.

Sö wē i bumbuu tjika e.

Di Sikafu Mii wē de ta bigi sö e.

¹³ Nöö hën mi toona jei hii sondi dee dē ku libi a liba ala ku dee u goonliba aki, te kisi ku dee u ze ku dee dē a goonbasu tuu. Hii de tuu ta kanda seei ta taki taa:

I di Sëmbë di dē sindosindo a di kõnubangi dē,

ku di Sikapumii,
 un musu kisi gafa e,

ku waiti

ku nēbai

ku kaakiti fu teego.

¹⁴ Nöö fa de ta kanda dē, nöö dee fö libilibi sondi dē ta piki taki: “Aai, leti sö a dē tuu.” Nöö de tuwenti-a-fö tiima ta tuwë deseeri a goon ta hei Masa Gadu di dē sindosindo a di kõnubangi naandë.

„Sö wan gaan soni mi si e, dee sëmbë.”

6

Aki de booko sikisi u dee sitampu.

¹ Nöö hën wē mi toona luku möön, hën mi si di Sikafumii booko di fosuwan u dee sitampu u di pampia. Nöö hën mi jei wan u dee fö libilibi sondi bai a wan taanga tōngö leti kuma te liba ta bai, a taa: “Ko o! Ko!”

² Nöö fa a bai dē, hën mi si wan weti hasi leti a mi fesi dē, ku wan sëmbë nëen liba. Nöö di sëmbë dē ku wan bö setseti nëen maun. Nöö hën de dëen

wan winima kaapusa faa buta a hedi, nöö a nango kuma wan gaan winima faa go wini feti.

Nöö sö wë di fosuwan u dee sitampu, sö hën a bi dë.

³ Nöö hën di Sikafumii booko wan otowan u dee sitampu möön. Nöö hën mi jei wan otowan u dee libilibi sondi naandë bai taa: “Ko o! Ko!”

⁴ Nöö hën mi bia luku hën mi si wan bë hasi hëii ta ko ku wan sëmbë nëën liba sindosindo. Nöö hën di sëmbë ko dou, hën de dëen wan gaan së ufangi, nöö de dëen makiti tu faa musu go puu fii a goonliba, be sëmbë ku sëmbë musu ta feti ku deseei ta kii de na de.

Nöö sö di u tu sitampu, sö soni fëen dë.

⁵ Nöö hën di Sikapumii toona booko di u dii sitampu. Nöö hën mi jei di u dii u dee libilibi soni ta bai taa: “Ko o! Ko!”

Nöö hën mi si wan baaka hasi piöö sö, ku wan sëmbë sindosindo nëën liba ku wan wegii nëën maun. ⁶ Nöö hën mi jei kuma wan töngö ta piki kumutu a de fö libilibi sondi naandë dendu, a taa: “Wan pontu boon, wan daka wooko möni. Dii pontu alisi, wan daka wooko möni. Nöö un kõni ku fatu ku win e!”

Nöö sö di u dii sitampu, sö soni fëen dë.

⁷ Nöö hën di Sikafumii toona booko di u fö u dee sitampu. Nöö hën mi jei di u fö u dee libilibi sondi bai taa: “Ko o! Ko!”

⁸ Nöö hën mi bia luku, hën mi si wan oto hasi, a dë seei fökiii sö. Nöö Dëdë dë nëën liba sindosindo, nöö Dëdëköndë seei ta waka nëën baka ta ko. Nöö hën de da Dëdë taki taa a musu kaba wan hii pisi u dee libisëmbë u goonliba ku feti, ku hangi, ku siki, ku hogimbeti.

Nöö sö wë di u fö sitampu, sö soni fëen dë.

⁹ Nöo hën mi si di Sikafumii toona booko di u feifi u dee sitampu.

Nöo hën mi bia luku hën mi si wan begi tafa ka de ta tjuma soni da Gadu. Nöo hën mi luku a di tafa basu, nöo hën mi si wanlö hia akaa u dee sëmbë dee de bi kii, fu di de bi ta konda di buka u Gadu ta taki soni fëen da sëmbë.

¹⁰ Nöo hën dee akaa bai taanga taa: “Ke Masa oo, i di Makiti Gadu a liba, i wanwan tö nöo dë limbolimbo apaiti söndö föutu. I ta hoi di taki fi nango nöömö söndö puu buka. Wë nöo un longi joo tan möön ufö joo kuutu dee sëmbë dee bi kii u aki, da de sitaafu?” Sö de hakisi Gadu.

¹¹ Nöo hën de da de weti koosu faan u de musu bisi. Hën de taki da de taa: “Tan ufö e. Biga wanlö oto futuboi u Gadu dë fu de musu kii fu Masa Jesosi hedi eti, kumafa de bi kii unu.” Nöo sö de piki de.

Sö wë di u feifi sitampu, sö soni fëen dë.

¹² Nöo hën wë mi si di Sikafumii booko di u sikisi sitampu. Nöo hën goonliba ko ta seki gaanfa, di sonuwojo ko dungu kankan ma a dë kasakasa kuma anakitapu. Nöo hën di libawojo ko bë hëii sö, kuma buuu. ¹³ Nöo dee teeja a gadu ala ta puu ta kai a goon gililii sö, kuma te wan gaan ventu ko ta sakwi figa ta puu njanjan ta tuwë, leti sö de ta puu ta kai. ¹⁴ Nöo mundu ala jabi seei wajaa, kuma wan soni bi tapëen hën de lola ën puu, di kamian fika hoo jabijabi.

Nöo di juu ten dë, hii dee gaan kununu a dee kamiankamian ku dee paati dee dë a di ze dendu, de tuu go kumutu ka de bi dë, de an dë u si möön seei. ¹⁵ Nöo hii sëmbë u goonliba ta kule nango tjubi a baaku ee nasö a dee sitonu basu a dee

kununu mindi. Fëëë nöö de fëëë sö. Dee könu u goonliba, ku dee hebi tiima, dee sodati hedima, ku dee guduma, dee sëmbë bi abi makiti a goonliba, dee sëmbë bi dë fiifi te kisi dee saafuma tuu, sö de tuu ta kule seei gililii nango suku kamian u de tjubi. ¹⁶ Hën de ta bai ta kai wolo ta begi dee kununu ku dee gaan sitonu fu de musu kai a de liba tapa de. Biga de an kë fu di wojo u di Sëmbë di dë sindosindo a di könubangi a liba ala musu kai a de sinkii. Söseei de an kë u di hatiboonu u di Sikafumii musu kai a de liba tu. ¹⁷ Biga di gaan kuutudaka u Gadu faa puu hatiboonu a libisëmbë liba, nöö hën wë dou dë e, nöö ambë sa tja di soni dë?

Nöö sö wë di u sikisi sitampu, sö soni fëën dë e, dee sëmbë.

7

Aki ta taki soni u 144.000 sëmbë dee kisi di sitampu

u Gadu a de mindifesi.

¹ Nöö a baka fëën möön, nöö hën mi si fö basia u Masa Gaangadu köndë, de dë taanputaanpu a dee fö huku u di goonliba. Fa de sai naandë, nöö de ta tapa de fö ventu fu de an musu böö ko a di goonliba möön. De an musu böö ko a tela, de an musu böö go a ze, de an musu böö a dee pau hedi möön tu.

² Nöö hën mi toona luku a di së u sonu kumutu ala, hën mi si wan oto basia u Gadu Köndë ta subi ta ko zuu sö, kuma te sonu ta booko ta ko. Nöö fa mi si di basia ta ko dë, nöö a dë ku wan soni nëën maun faa maaka sëmbë buta di sitampu u di libilibi Gadu a de.

Nöö hën a bai da dee oto fö basia dee bi kisi di makiti u de sa tapa di ventu ta poi di goonliba ku di ze. ³A taki da de taa: “Un tan ufö e! Wan du hogi a di goonliba eti, na a tela, na a di ze, na a dee pau hedi tu. Biga u musu naki sitampu a dee futuboi u Gadu mindifesi ufö.”

⁴Nöö hën de naki di sitampu da de te de kaba. Nöö dee sëmbë dee kisi di sitampu naandë, nöö mi jei un mëni de dë. De dë 144.000 sëmbë kumutu a dee tuwalufu lö u Isaëli:

⁵a di lö u Juda, 12.000

a di lö u Lubëni, 12.000

a di lö u Gati, 12.000

⁶a di lö u Asë, 12.000

a di lö u Nafutali, 12.000

a di lö u Manase, 12.000

⁷a di lö u Simion, 12.000

a di lö u Leifi, 12.000

a di lö u Isakali, 12.000

⁸a di lö u Zebulon, 12.000

a di lö u Josëfu, 12.000

a di lö u Benjamin, 12.000.

Dee sëmbë dee kisi di sitampu naandë, nöö sö de hia tjika.

Aki Johanisi ko si wanlö

gaan hia sëmbë möön.

⁹Nöö hën mi bia luku a di së ka di könubangi dë möön, hën mi si wanlö gaan hia sëmbë dë taanputaanpu a di Sikafumii fesi. De hia tee sëmbë an tjika u konda de. Nöö de dë sëmbë dee kumutu a hii pei nasiön, ku hii pei lö, ku hii pei föluku, ta fan hii dee peipei töngö u goonliba tuu. Nöö de dë

bisibisi ku weti djapona faan, nöö de dē ku palo maun a de maun ʼta wai da di Sikafu Mii.

¹⁰ Nöö hën wē de bai taanga, taa:

Aai o, Masa Gaangadu,
i wē da di Gadu fuu,
di dē sindosindo a di könubangi,
nöö a ju ku di Sikafumii wē
hii heepi ta kumutu ta ko a u libisëmbë aki e!
Nöö sö de bai.

¹¹ Nöö hën mi si dee basia u Masa Gadu Köndë, de dē taanputaanpu gbitii lontu hii di kamian dē ko kai, ka dee tiima ku dee fö libilibi soni ku di könubangi sai dē. Nöö de ta tuwē deseeri a di könubangi fesi ka Masa Gadu dē sindosindo. De ta kai ku fesi a goon ta bigi Gadu ta lesipeki ën taa:

¹² “Aai Masa Gadu,
i wanwan tö nöö musu feni gafa,
ku nēbai,
ku köni,
ku tangi,
ku lesipeki,
ku makiti ku hii kaakiti a mundu.
I wanwan nöö abi de fu teego nöömö.
A tan sö.”

¹³ Nöö hën wan u de tuwenti-a-fö tiima naandë hakisi mi taa: “Wē dee sëmbë dee dē ku weti koosu faan a sinkii dē, ambë da de, mati? Unsë de kumutu ko aki?”

¹⁴ Nöö hën mi piki ën taa: “Wē nönö mati, ma sabi soni u de. Ma a kandë i, i sa sabi.”

Hën a piki mi taa: “Söö. Wē mati, dee sëmbë i si naandë, de pasa di gaan hogi sitaafu söndö bia baka disa Gadu. De wē da dee sëmbë bi tei di paima di di Sikafumii bi paka da de, di a dëdë tuwëen

buu a goon. Hën wë mbei i si de ko dë limbolimbo faan sö.

¹⁵ “Nöö hën mbei tu de sa taanpu a di könubangi u Masa Gaangadu fesi dë ta dini ën ndeti ku didia, leti ka i si a dë a di Wosu fëen naandë. Nöö hënseei wë o tjubi de e, fu soni an musu du de möön.

¹⁶ Hangi seei an o kisi de möön, dëewata an o kisi de möön tu, sonu an o tjuma de. Na wan taanga kendi seei de o fii möön a mundu. ¹⁷ Biga di Sikafumii di i ta si a di könubangi dë, nöö hën o kiija de ta tja de kumafa wan bumbuu sëmbë ta kiija sikafu. Nöö a o ta tja de go ka de sa bebe di wata di ta da libi u teego. Nöö Masa Gadu seei o feki di wojowata puu a de wojo fu de an musu këë möön a mundu.”

Nöö sö wë di tiima dë fan ku mi e.

8

Aki de booko di u sëbën sitampu.

¹ Nöö hën di Sikafumii booko di u sëbën sitampu fu di pampia lolu awaa. Nöö hën mundu ko dë piiii sö wan hii hafu juu langa. Na wan soni seei i ta jei di ten dë möön.

² Nöö hën mi bia luku, nöö hën mi si sëbën basia u Masa Gadu Köndë, dee hebiwan seei dee ta taanpu a Gadu fesi. Nöö hën de da de sëbën tutu, hiniwan ku fëen.

³ Hën mi luku, hën mi si wan oto basia möön ku wan goutu paabi nëën maun, nöö a di lö paabi dë de ta tjuma sumëë suti soni da Gadu.

Hën di basia waka go a di goutu tafa ka de ta tjuma soni da Gadu a di könubangi fesi dë. Nöö di a go dou, hën de dëen wanlö hia sumëë suti soni faa musu tjuma a di tafa liba da Gadu, mökisi ku

dee begi u dee sëmbë u Gadu. ⁴ Nöö dee begi ku di sumuku u dee sumëë suti soni ta mökisi makandi ta subi nango te a Masa Gadu fesi a liba ala.

⁵ Nöö hën di basia dë tei faja a di begitafa hën a lai ën a di goutu paabi te a fuu, nöö hën a vindëën tuwë go a goonliba. Nöö di juu dë, liba ta koti faja hwaihwai, kamian ta bai gbalalala ta giinta gililili, goonliba ta seki.

Aki fö u dee basia u Gadu böö dee tutu u de.

⁶ Nöö hën de sëbën basia ta seeka fu de böö dee tutu u de.

⁷ Nöö hën wan u de böö di fëen tutu. Nöö hën mi si ëisi logologo kuma tjumbu mökisi ku faja ku nöngö, ta kumutu a liba ta kai. A dë kuma sëmbë ta hiti de ta ko a goonliba. Nöö hën wan hii pisi u goonliba ku pau fëen ku uwii fëen tuu tjuma kaba a sösö fiaa.

Nöö sö wë a pasa di de böö di fosu tutu.

⁸ Nöö hën baka u di dë, hën di u tu basia böö di fëen tutu. Nöö hën mi si wan gaan gindi soni kuma gaan kununu sö ta kisi faja gililii. Hën de tei ën hiti go a ze dendu djuvuu, nöö hën wan hii pisi u di ze bia ko buuu hëii sö. ⁹ Nöö wan hii së u dee soni dee ta libi a di ze dëdë kaba a sösö fiaa, söseei sömëni u dee sipi bi dë a di ze kaba a sösö tu.

Nöö sö wë a pasa di de böö di u tu tutu.

¹⁰ Nöö hën di u dii basia böö di fëen tutu. Nöö hën mi si wan gaan teeja kumutu a liba, ta kisi faja gililii sö ta ko. Hën a kai go a wan hii pisi u dee lio te kisi ku dee kiikihedi. ¹¹ Nöö di teeja naandë hën wë de ta kai Bita. Nöö fa a kai dë, nöö wan hii së u dee wata u goonliba ko bita tee, nöö sömëni hia sëmbë dëdë fu di de bebe di wata dë hedi.

Nöö sö wë a pasa di de böö di u dii tutu.

¹² Nöo hën di u fö basia böö di fëen tutu. Nöo hën wan soni pasa ku di sonu te wan hii pisi fëen ko dungu kankan, an ta sëndë möön. Söseei wan hii pisi u di libawojo ku wanlö hia teeja ko dungu pii. Nöo dee soni dë wë mbei wan hii pisi u didia ku wan hii pisi u ndeti an abi na wan piki limbo möön seei.

¹³ Nöo fa mi ta luku dë, nöo hën mi si wan gbanini ta buwa ta lontu, mi jei a bai kai dii buka olo taa: “Mi bai helu oo, mi bai helu! Mi bai helu da dee sëmbë ta libi a di goonliba aki, fu de dii tutu dee fika dee dee basia musu böö eti. Biga dee soni dee o pasa dë, nöo de hogi poi.” Nöo sö mi jei di gbanini bai.

9

Aki Johanisi si wanlö hogi atiti.

¹ Nöo hën di u feifi basia böö ën tutu, nöo hën mi si wan teeja di bi kumutu a liba kai a goonliba. Nöo di teeja naandë, de dëen di söötö di ta jabi di döo u di baaku di na abi goon. ² Nöo di a jabi ën, nöo hën mi si sumuku ta kumutu nëen gbitii sö kuma te soni ta tjuma a wan gaan onfu dendu. Nöo fa a ta puu sumuku dë, nöo te i hopo wojo luku liba ja sa si sonuwojo möön, na gaangadu seei i sa si. Sö di sumuku degi tjika.

³ Nöo hën mi si wanlö soni kuma gaan atiti ta kumutu gililili a di sumuku dendu naandë ta buwa ta paaja a goonliba. Nöo hën de da dee atiti poosian leti kuma kukutulabu. ⁴ Nöo de bai de taa de an musu njan dee ahun u goon, de an musu kai a pau hedi njan dee pau wiwii, de an musu njan na wan kuwakuwa uwii u goonliba. Ma dee sëmbë

dee an abi di maaka u Gadu a de mindifesi, nöö de de musu njan. ⁵ Ma nöö fa de o go njan de dë, nöö de an musu njan de kii, ma de musu sitaafu de nöö. Biga te de njaan i gbalau sö, nöö a o ta hati i seei leti kuma te kukutulabu njaan i. Nöö feifi liba longi de o sitaafu libisëmbë a di lö fasi dë. ⁶ Nöö di juu dë, sëmbë o ta kai dëdë ta suku ën te de wei, dëdë o kule go tjubi da de.

⁷ Nöö fa mi si dee atiti dë, de djei hasi dee dë kabakaba këëë u go a feti. Nöö de dë ku wan goutu kaapusa a de hedi kuma könu kaapusa, nöö fesimindi u de dë kuma libisëmbë. ⁸ Nöö di uwii u de a de hedi, nöö a dë leti kuma mujëë uwii ma tanda u de dë kuma di mbeti de kai lëun tanda. ⁹ Nöö hatimindi u de dë ku felu djakiti. Nöö te de ta buwa, nöö dee hanza u de ta giinta kuma wanlö gaan hia hasi ku dee wagi u de ta kule nango a feti. ¹⁰ Nöö labu u de dë kuma di u kukutulabu, nöö nëën di poosian u de dë. Ku ën de ta suti sëmbë ta sitaafu de feifi liba longi.

¹¹ Nöö fa dee atiti sai naandë, nöö de abi wan könu. Hën da di basia u di baaku di na abi goon naandë. Nöö hën abi taki a de liba. Nöö di könu abi wan në, a Dju töngö de ta kai ën Abadon, ma nöö a Giiki töngö de ta kai ën Apolion. «Dee në kë taki “Di sëmbë di ta poi soni ta kaba a sösö”».

¹² Söö. Nöö di fosu wan u dee helu di di gwanini bi bai hën di dë, nöö a fika tu helu eti u ko.

Aki di u sikisi basia böö ën tutu.

¹³ Nöö hën di u sikisi basia böö hën tutu, nöö hën mi jei wan töngö kumutu a dee fö huku u di goutu tafa a Masa Gadu fesi naandë, ka de ta tjuma sumëë suti soni dëën. ¹⁴ A ta fan ku di basia di böö

di tutu naandë taa: “Dee fö basia dee dë taitai a di gaan lio de kai Efaata, nöö fii lusu de e.”

¹⁵ Nöö hën de lusu dee basia. Nöö fa de lusu de dë, nöö de bi dë kabakaba këe kaa ta luku di jaa ku di liba ku di wiki ku di daka ku di juu faa dou, be de hopo go kii wan hii gaan pisi u dee sëmbë u goonliba. ¹⁶ Nöö mi jei fa dee sodati u de hia tjika e. De dë tuhöndö-miliön sodati.

¹⁷ Nöö fa mi ta si dee soni aki sö, nöö mi si di bisi u dee sodati ku di bisi u dee hasi u de. De tuu ta bisi felu djakiti bë, ku baau, ku kooko. Nöö dee hasi hedi dë leti kuma lëun, nöö faja ku sumuku ku wan gaan tingitingi soni de kai zuwalufu ta kumutu a de buka dendu. ¹⁸ Nöö dee soni ta kumutu a de buka dë, hogi soni fu mundu de dë e. Biga di faja ku di sumuku ku di zuwalufu siki wan hii gaan pisi u goonliba sëmbë kii pii.

¹⁹ Nöö di poosian u dee hasi an dë a de buka nöö e, ma a dë a de labu tu. Biga di labu u de abi buka leti kuma sindeki nöö ku ën de ta njan sëmbë.

²⁰ Ma nöö fa i si dee hogi dë ta kii sëmbë seei, ma dee sëmbë dee fika an ta disa dee soni de ta dini möönsö. Dee soni dee ta ko a sëmbë liba, ku dee pindigadu dee de ta mbei ku goutu, soofu, köpö, sitonu, nasö pau, de tuu de ta begi eti. Fa dee soni de ta begi sai dë, de an sa si soni, de an sa fan ku de buka, de an sa jei soni ku de jesi, de an sa waka ku de futu, ma eti seei dee sëmbë sai dë ta begi de nango nöömö. De an ta disa möönsö. ²¹ Söseei de an ta disa sëmbë u kii möönsö tu, de ta du dee tofu wooko u de nango nöömö, de an ta disa di puta libi u de möönsö, de an ta disa soni u fufuu. Sö dee lö sëmbë dë abi taangajesi tjika.

10

Aki wan hebi basia u Gadu ko ku wan piki pampia.

¹ Nöo hën mi si wan oto basia, gaan makiti wan, kumutu a Masa Gadu Köndë ta bazia zalalala ta ko a goon. Fa a ko dou naandë, nöo a bisi wan soni kuma bundji sö, nöo wan mutjama dë nëen hedi. Nöo fesi fëen ta koti faja kuma sonuwojo, nöo panteja fëen dë hëii sö kuma faja posu. ² Nöo a dë ku wan piki pampia nëen maun jabijabi. Nöo fa a saka ko dou dë, hën a taanpu djam sö, letisë futu fëen dë te a ze, töötösë futu fëen dë te a tela liba. ³ Nöo hën a bai taanga, leti kuma te lëun ta bai. Nöo fa a bai dë, nöo hën dee sëbën bai fu liba ala tuu ta giinta ta piki.

⁴ Nöo di mi jei dee soni dee sëbën bai ta taki, nöo mi bi kë sikifi de. Ma nöo hën mi jei wan töngö a liba fan ku mi taa: “Nönö womi, na sikifi dee soni dë e. De musu fika tjubitjubi a i dë.”

⁵ Nöo di basia di mi si dë, di bi taanpu ku wan së futu a ze ku wan së futu a tela, nöo hën wë a hopo leti maun fëen a liba a Masa Gadu fesi. ⁶ Di Gadu di ta libi u teego di mbei liba ku goon ku di ze ku hii dee soni dee dë a de tuu, nëen fesi a hopo maun. Nöo hën a kai Masa Gadu në djula taa: “Di juu dou! ⁷ Te di u sëbën basia böö di fëen tutu, nöo di tjubitjubi soni di Masa Gadu bi konda da dee futuboi fëen a fesi, dee tjabukama, nöo hën wë o ko pasa ku telu awaa.” Sö di basia taki.

⁸ Nöo hën mi toona jei di töngö di bi kumutu a liba ala möön. A taki da mi taa: “Haika e. Ja si di piki pampia di dë jabijabi a di basia maun dë nö? Go tei ën nëen.”

⁹ Nöö hën mi waka go taanpu a di basia fesi, hën mi hakisi ën faa da mi di pampia.

Hën a taki da mi taa: “Antoobi. Tei ën, nöö i njan mën e. Nöö te i njan mën, nöö a o suti a i buka kuma höniwata, ma te i guli ën go a i bëë, nöö a o ko bita da i.”

¹⁰ Nöö hën mi tei di pampia nöö hën mi njan mën. Nöö a pasa leti kumafa di basia bi taki da mi tuu. Biga fa mi njan mën dë, nöö a suti seei a mi buka kuma höniwata, ma di mi guli ën go a mi bëë nöö a ko bita.

¹¹ Nöö hën di basia fan ku mi möön taa: “Haika e. Masa Gadu o lei i sëmëni soni eti dee o pasa ku dee könukönu, ku dee nasiönnasiön, ku hii pei sëmbë dee ta fan dee töngötöngö u goonliba. Nöö te a lei i dee soni, nöö joo ta konda de tuu da sëmbë e.” Nöö sö di basia fan ku mi te a kaba.

11

Aki ta taki u tu sëmbë Gadu o manda ko fu taki soni dëën.

¹ Söö. Nöö hën de da mi wan langa soni kuma baluma sö u maaka soni. Nöö hën de taki da mi taa be mi maaka di Wosu u Masa Gadu ku di köpö begitafa di de ta tjuma soni da Gadu tu. Nöö hii dee sëmbë dee dë a di Wosu ta begi, mi musu konda de te mi kaba un mëni de dë. ² Ma an dë u mi pena maaka di djai dendu ka di Wosu dë, biga di dë o dë u dee sëmbë dee an dë u Gadu ufö. Nöö fa de o da de di kamian dë, nöö de o sai dë a di köndë u Gadu ta du hogi soni te dou föteni-ku-tu liba longi. Sö de taki da mi.

³ Ma nöö hën de toona taki da mi taa tu sëmbë o ko naandë bisibisi ku djodjo a de sinkii, nöö di

bisi u de, hën ta lei fa dee hogilibi u dee sëmbë u goonliba ta tjika de. Nöö fa de o ko naandë, Gadu o da de kaakiti u de kisi fan nëën ta konda da sëmbë hii dee föteni-ku-tu liba dë. „Hën da dii jaa ku hafu.” Sö de taki da mi.

⁴ Wë de tu sëmbë ta konda soni u Gadu dë, nöö de wë da de tu oleifi pau e, „di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Sakaliasi bi taki.” Nöö de da de tu tamundu faja tu, dee ta dë taanputaanpu a Masa Gaangadu fesi nöömö, di Gadu di abi di goonliba aki. ⁵ Nöö fa dee sëmbë o ko ta konda soni u Gadu dë, nöö ee wan sëmbë i kë du de hogi nöö wantewante faja o kumutu a de buka dendu ko tjuma i kii puu dë. Hiniwan sëmbë kaa di o kë pooa fu du hogi ku de, nöö a di wan seei fasi dë nöö de o dëdë.

⁶ Nöö fa de tu sëmbë u Masa Gadu o ko dë, de o ko ku gaan makiti e, „kuma dee fesiten tjabukama u Gadu.” Biga de o sa tapa tjuba be an musu kai hii di ten di de ta kisi fan a Gadu ta konda soni da sëmbë naandë. Nöö de o abi makiti tu u mbei hii wata bia ko gadjabia. De o abi makiti u de mbei hii sootu pei hogi paaja go a sëmbësëmbë so hesi kumafa de kë.

⁷ Ma nöö a baka u di de o kaba dee fan u de dë, nöö wan gaan taku mbeti, hogi wan, o kumutu a di baaku di na abi goon naandë dendu, nöö a o ko feti ku de te a wini de, nöö a o kii de. ⁸ Nöö fa a o kii de dë, nöö dee dëdë sinkii u de o fika a sitaati gindigindi dë, leti a di gaan köndë naandë ka i si de bi manda di Masa u de go kii a lakpa pau. Fa dee sëmbë u Jelusalen sai dë, de hogi tee sëmbë ta kai di köndë u de Sodom ee nasö Egepiti köndë, sö de hogi tjika.

⁹ Nöo fa i si di mbeti o ko kii de tu sëmbë u Gadu dë, nöo hii dee nasiönnasiön sëmbë u goonliba tuu o ta si de dëdëdëdë a goon naandë. Hii dii daka ku hafu longi sinkii u de o dë a goon. Na wan sëmbë o da pasi u de bei de puu naandë möönsö.

¹⁰ Nöo di juu ten dë, dee sëmbë u goonliba o ta wai te na soni u di dëdë dee sëmbë naandë dëdë. De o ta mbei piizii ta manda soni da de na de a dee kamiankamian. Sö de o ta wai tjika e, biga de tu tjabukama u Gadu dee bi ta da de sitaafu sö, nöo de dëdë.

¹¹ Ma nöo a baka u de dii daka ku hafu dë, nöo Masa Gaangadu o da de böö ku libi baka e, nöo de o hopo taanpu a pë. Nöo hii dee sëmbë dee bi si de taa de bi dëdë, nöo hati u de o latja.

¹² Nöo di juu dë, de o jei wan taanga bai kumutu a liba ala kai de taa: “Un subi ko a liba aki.” Nöo de o ta hopo nango zaaa a wan bundji dendu te de go pii. Nöo hii dee felantima u de tuu o ta luku de diin, fa de ta hopo nango a liba dë. ¹³ Nöo di juu naandë, goonliba o ta seki gidigidi tee nöo wan hii pisi u di köndë o booko kai holou. Nöo sëbën dusu sëmbë o dëdë u di seki di goonliba o seki naandë.

Nöo dee sëmbë dee fika dee di seki u di goonliba an kii, nöo de o ko fëëë gaanfa seei, nöo de o bia ta hopo Masa Gadu në awaa, di Gadu di ta dë te a hei ala.

¹⁴ Söö. Wë nöo di u tu helu hën di dë e, nöo di u dii ta ko awaa.

Aki di u sëbën basia u Gadu

böö hën tutu.

15 Nöo hën di u sëbën basia u Masa Gaangadu köndë böö di fëen tutu awaa. Nöo hën mi ta jei sëmëni töngö ta piki taanga a liba ala. De taa:

Aai o, awa ufö goonliba kumutu a dee könu u goonliba maun e,
 nöo hën a ko a di Tii u Masa Gadu,
 ku di Könu fëen de kai di Keesitu di a bi paamusi u.
 Hën o dë Könu fu nöömö,
 Di Tii fëen an o kaba möönsö a mundu.

16 Sö de ta bai. Nöo de tuwenti-a-fö tiima dee bi dë sindosindo a dee könubangi lontu di gaan könubangi u Masa Gaangadu naandë, nöo de ta tuwë deseei a goon ta tapa fesi ta bai Masa Gaangadu në 17 taa:

Aai Masa Gaangadu,
 i wë da di Gadu di abi hii makiti.
 I bi dë kaa,
 nöo i dë te kisi fa u dë aki eti. Aai.
 Nöo u da i tangi o,
 Biga awaa i ko ku di gaan kaakiti fii,
 fii tii goonliba ku telu awaa.
 Awaaw joo seti di könutii fii.

18 Dee peipei nasiön u goonliba,
 hati u de bi ta boonu ku i.
 Ma awaa ufö i seei hati o ko boonu ku de awaa.
 Biga di juu fii kisi
 fii musu kuutu dee dëdë sëmbë.
 Di juu kisi fii paka dee futuboi fii,
 dee tjabukama ku dee sëmbë fii dee bi ta hopo i në,
 lagiwan ku heiwan tuu.

De tuu o kisi di paima u de awaa.
 Dee sëmbë dee bi poi di goonliba fii kaba a sösö,
 nöo awaa juu fii kisi fii poi de kaba a sösö tu.
 Sö de tuwenti-a-fö tiima ta taki.

¹⁹ Nöö fa u mbei dē, nöö hën di Wosu u Masa Gaangadu a liba ala jabi hooo, nöö nën dendu i sa si di Këdë di bi dē a di Wosu u Gadu a goonliba aki. „Nëen dendu de bi ta hoi di buka di Gadu bi mbei ku libisëmbë, di de bi ta booko nöömö. Di juu dē, nöö gaangadu ta koti faja hwaihwai, goonbasu ta giinta, liba ta bai, goonliba ta seki ta jabi. Nöö ëisi pisi logologo ta kumutu a liba ta kai a goon gulululu.

Nöö sö mi si e, dee sëmbë.

12

Aki ta taki u wan mujëë

ku wan hogi kaima.

¹ Wë nöö hën baka u di dē hën mi si wan maaka, gaan foombo wan, a liba ala. Mi si wan mujëë bisibisi ku sonu a sinkii, nöö di libawojo dē nën basufutu. Nöö a dē ku wan könu kaapusa nën hedi, nöö di kaapusa dē ku tuwalufu teeja. ² Nöö fa mi si di mujëë naandë, a dē ku bëë. Nöö juu fëen kisi faa pai, bëë ta njan mën te a ta kai olo seei.

³ Ma nöö hën mi toona si wan oto soni a liba dē möön kuma maaka. Mi si wan gaan gindi kaima bë hëii sö. A dē ku sëbën hedi ku teni tutu. Nöö hiniwan u dee hedi fëen dē bisibisi ku könu kaapusa. ⁴ Nöö ku di labu fëen a feki wan hii pisi u dee teeja a liba ala puu tuwë ko a goonliba. Nöö fa di kaima sai dē, a dē leti a di mujëë fesi dē, setiseti pii ta watji ën fu te a pai di mii tuwë a goon, nöö a feni ën njan puu dē.

⁵ Nöö te wan pisi hën di mujëë pai di mii tuu. A dē wan womi mii. Ma nöö di a pai ën tuwë a goon, nöö hën de kisi di mii tei wante tja go da Masa

Gadu ka a dē nēen könubangi ala sindosindo. Biga di Mii naandē, hēn o tii hii goonliba ku wan gaan kaakiti, leti kuma te wan felu ta naki doti paabi booko pisipisi. Sō di tii fēen o hebi tjika.

⁶ Ma nōō di mujēē, hēn a kule go te a wan sabana kamian di Gadu bi seeka dēen faa musu ta tjubi ta kisi sōlugu wan-dusu-ku-tu-hōndō-ku-sikisiteni-daka longi. 〔Hēn da dii jaa ku hafu.〕

⁷ Nōō hēn mi luku a Masa Gadu Kōndē ala mōōn, nōō hēn mi si wan gaan feti hopo ala. 〔Di gaan hedibasia u Masa Gadu Kōndē de kai〕 Mikaēli ku dee basia fēen go feti ku di gaan kaima. Nōō hēn di gaan kaima ku dee basia fēen ta feti baka. ⁸ Nōō hēn de ta feti teee, ma nōō di gaan kaima an wini, biga an taanga tjika. Nōō di hēn ku dee basia fēen lasi kaa, nōō de an da de pasi u de tan a Gadu Kōndē ala mōōn e. ⁹ Biga de kisi de vinde puu ala tuwē go a goon.

Wē nōō di gaan bē kaima i si dē, hēn wē da di didibi e, Saatan seei, di ta ganjan sēmbē a hii di goonliba. Hēn wē de wini sō e. De hiti ēn ku dee basia fēen tuu tuwē go a goonliba gbolo.

¹⁰ Nōō hēn mi jei wan taanga tōngō sō kumutu a Gadu Kōndē taa:

Aai, u böō e.

Awa u si di heepi u di Gadu fuu
fa a bigi tjika.

U ko si di gaan kaakiti fēen di a abi. Aai.

Awa di Tii fēen o paaja a mundu awaa.

Nōō woo ko si di Kōnu fēen di a bi paamusi faa da
u,

fa a abi taki tjika.

Biga di kōnkuma an dē a liba aki mōōn e.

Fa a bi dē aki, a bi ta sei dee otowan fuu da Gadu
ndeti ku didia,

nöö awa de vindëen puu aki tuwë go a goon.

¹¹ Nöö ku dii soni wë dee sëmbë u Gadu wini di
könkuma dë e.

De wini ën ku di buuu u di Sikafumii di a bi dëdë
tuwë da de.

Nöö de wini ën fu di de bi ta piki nöömö taa de ku
di Sikafumii nama.

Nöö de wini ën tu fu di de an bi ta fëëë u de dëdë fu
di Sikafumii hedi.

Ku de dii soni dë wë de wini di könkuma.

¹² Wë nöö Gadu Köndë, ku un dee sëmbë dë nëen
tuu, un wai e!

Aai, un piizii seei.

Biga u böö u di hogi dë.

Ma helu u di goonliba ku di ze,

biga di didibi saka ko a unu awaa.

Nöö fa a saka ko dë, a ko ku taanga hatiboonu,

biga a sabi taa ten fëen ko sati.

Sö mi jei di tōngö bai taki.

¹³ Nöö hën di di gaan kaima ko si sö taa de hiti ën
puu a liba ala, nöö hën a seti kule ku di mujëë di bi
pai di mii. ¹⁴⁻¹⁶ Ma nöö di juu ten dë, hën Gadu da
di mujëë hanza kuma wan gaan gbanini sö, faa sa
buwa go tjubi a di sabana kamian di Gadu bi seeka
dëen.

Nöö di di kaima si taa di mujëë nango, nöö hën
a ta puu wan gaan hia wata nëen buka ta tuwë
nango nëen baka djululu kuma wan lio ta kule faa
musu kisi ën kii kaba a sösö. Ma nöö goonliba
heepi di mujëë. Biga a jabi hoo bebe di wata fiaa,
an kisi di mujëë möönsö.

Nöö hën di mujëe buwa go te a di sabana dendu, nöö ala a go fika hii de dii jaa ku hafu longi, ka di kaima an sa dou nëen.

¹⁷ Nöö hën di di kaima si taa wë nönö, an sa kisi di mujëe möönsö, nöö hati fëen boonu te na soni. Hën a taa: “Mi o go buta ku dee oto mii fëen awaa.” Nöö dee oto mii fëen, de da dee sëmbë dee ta piki Gadu buka ta hoi a dee lei u Jesosi dee a bi konda da de.

¹⁸ Nöö hën wë di bë kaima go dë a di gaan ze bandja ala pii ufö.

13

Aki ta taki u wan mbeti di kumutu a ze.

¹ Söö. Nöö hën wë mi toona si wan oto mbeti möön kumutu a ze, hënseei dë ku sëbën hedi ku teni tutu tu kuma di kaima möön. Nöö dee tutu fëen tuu dë ku könu kaapusa, nöö hiniwan u dee hedi fëen dë ku gaan hogi në sikifisikifi ta kosi Masa Gaangadu ta sösö ën. ² Nöö di mbeti aki, fa mi si ën dë, sinkii fëen dë pëndëpëndë kuma takumbeti, ma futu fëen degi kuma di hogi mbeti de kai “beer”. Nöö buka fëen djei lëun. Nöö sö di mbeti naandë dë e.

Nöö di gaan kaima u bi taki soni fëen dë, a da di mbeti aki gaan kaakiti e. Biga a dëen di könubangi fëen faa musu sindo, hën a dëen gaan taki a sëmbë liba.

³ Nöö fa mi si di mbeti dë, nöö a bi kisi wan gaan makei a wan u dee hedi fëen. A bi fika piki nöö a dëdë, ma fa u dë aki sö nöö a toona ko bunu gbelingbelin baka. Nöö di soni dë bigi seei da hii sëmbë u goonliba, fu di a dë taa di mbeti dë kisi sö wan makei ma a kula ko bunu. Hën de tuu ko ta

waka nëen baka. ⁴Nöö de tei hën ku di gaan kaima tuu kuma gadu u de de ta begi, biga di kaima hën bi da di mbeti naandë taki. De taa: “Ambë seei dë a goonliba kuma di mbeti aki? Jee? Ambë seei sa hopo taa i nango feti ku ën?” Sö de ta taki ta gafa di mbeti.

⁵Nöö fa di mbeti dë sai dë, nöö hii föteni-ku-tu liba longi a feni pasi faa ta njan buka ta taki gaangaan taki ta sösö Masa Gaangadu. Hii de dii jaa ku hafu dë a abi taki a sëmbë liba tu ta tii de.

⁶Nöö a ta jabi buka ta fan takutaku fan ta tuwë ta kosi Masa Gadu ku di kamian ka a sai dë, te dou ku hii dee sëmbë dee ta dë nëen köndë tuu a ta kosi. Sö a ta du nöömö.

⁷Nöö a ta feni pasi tu faa feti ku dee sëmbë u Gadu wini de. Fa a sai dë, nöö a feni taki a hii sëmbë u goonliba liba, a hii pei nasiön, ku hii pei lö, ku hii pei föluku dee ta fan dee peipei töngö u goonliba, de tuu ko dë nëen basu. ⁸Nöö hii de tuu tei ën kuma gadu u de de ta begi, ma boiti dee sëmbë dee në dë sikifisikifi a di Buku u di Libi u Teego. Nöö di Buku dë, di Sikafumii di bi dë u de kii fu sensi Gadu mbei goonliba, hën abi ën.

⁹Wë nöö ee wan sëmbë i abi jesi u jei soni, nöö be i haika e. ¹⁰Ee wan sëmbë de kisi i buta a sitaafu ı fu di ja begi di mbeti naandë hedi, nöö ja a’ köni fëen, be de du sö nöö. Ee a kai da i fu de musu kii i ku së ufangi ı fu di ja begi di mbeti, nöö be de kii i nöö. Nöö fa u ta fan aki, nöö a dë fanöudu u dee sëmbë u Gadu musu abi taihati ku gaan futoou a Masa Gadu liba nöömö.

Aki ta taki u wan mbeti di kumutu a goonbasu.

¹¹Söö. Nöö hën mi toona si wan oto mbeti möön, ma disı, a goonbasu hën a kumutu. Nöö a abi tu

tutu kuma wan sikafu mii, ma a ta fan leti kuma di hogi kaima. ¹² Nöö fa disi ko aki, nöö a ko ku hii di taki di di oto mbeti u bi taki dë abi. Biga a ta wooko dëen. Nöö hën wë a buta ku hii sëmbë tuu taa de musu ta begi di fosu mbeti nöömö, di bi kisi makei nëen hedi dë.

¹³ Nöö di njunjun mbeti aki, nöö a ta du sëmëni foondofoondo soni e. A ta kai faja kumutu a liba ta puu ta kai a goon a hii lanti fesi.

¹⁴ Nöö fa a ta heepi di fosu mbeti ta du dee foondo wooko naandë, nöö ku de a ta ganjan sëmbë u goonliba. Biga a buta de u de mbei wan pindi te de kaba da di fosu mbeti di bi abi di makei nëen hedi. ¹⁵ Hën a kisi wan gaan kaakiti faa musu da di pindi böö faa sa ta böö, nöö di a du sö, nöö hën di pindi ko ta fan.

Nöö hën di mbeti ta duwengi hii sëmbë taa de musu ta gafa di pindi ta begi ën kuma gadu. Ee wan sëmbë ja kë du sö, nöö de o kii i. ¹⁶ Hën a buta taki taa hii sëmbë, gaan sëmbë ku piki mii, guduma ku penama, fiima ku saafuma tuu musu kisi wan sitampu a de leti maun nasö a de mindifesi. ¹⁷ Ee wan sëmbë ja abi di lö sitampu naandë, nöö ja o sa bai soni möön, ja o sa sei soni da sëmbë tu.

Söö. Wë nöö di sitampu u taki aki, a dë di nöbu u di mbeti ku di në fëen e. Hën wë dee sëmbë musu ta tja ufö de sa bai soni, ee nasö ufö de sa sei soni da sëmbë. ¹⁸ Wë nöö aki i ta si taa fusutan dë fanöudu e, fii wegi di nöbu naandë luku ee andi a kë taki. Biga a dë di nöbu u libisëmbë. Hën da sikisi-höndö-ku-sikisiteni-ku-sikisi.

14

Aki Johanisi toona si di Sikapu Mii möön ku wanlö hia

sëmbë fëën.

¹ Nöö di mi bia luku möön, nöö hën mi si di Sikapu Mii taanputaanpu te a di kununu de kai Sion liba, nöö a dë ku 144.000 sëmbë nëën bandja. Nöö hii dee sëmbë dë tuu ta tja di në fëën ku di në fëën Tata sikifisikifi a de mindifesi.

² Nöö hën mi haika, hën mi jei wan gaan bai ta piki a liba ala. A ta piki kuma te gaan dan ta giinta gililili sö, kuma te gaangadu ta bai, kuma te sömëni sëmbë ta pëe wan pei soni kuma gitali. Hii dee peipei soni dë tuu mi ta jei a di bai dë dendu.

³ Nöö hën wë dee hia sëmbë naandë, de tuu ta kanda wan njunjun kanda di sëmbë an jei wan daka. De ta kandëen leti ka de dë a di könubangi u Gadu fesi naandë, nöö de fö libilibi soni ku de tuwenti-a-fö tiima tuu sai naandë tu. Nöö di kanda di de ta kanda naandë, nöö dee sëmbë wanwan nöö sa lei ën. Oto sëmbë an sa sabi ën boiti de 144.000 sëmbë naandë, dee Masa Jesosi paka tei a dee oto sëmbë dendu ko fëën dju. ⁴ Fa i si de sai naandë, nöö de an poi dee wëti u Gadu möönsö a di së u manu ku mujëë, de dë u de limbolimbo gbelingbelin a Masa Gadu wojo. Nöö hiniwan kamian ka di Sikapu Mii ta waka nango, nöö deseei ta waka nëën baka nango tu. Dee sëmbë de wë di Sikafu Mii paka tei a libisëmbë dendu, nöö de da dee fosu sëmbë dee dë kuma wan paima da Masa Gadu ku di Sikafu Mii. ⁵ Fa de sai naandë, nöö na wan sëmbë o jei ganjan ku mindisoni woto a de buka, biga de dë söndö föutu tee dou.

Nöö de wë da dee sëmbë dee dë ku di Sikafu Mii taanputaanpu naandë.

Aki Johanisi si dii basia u Gadu Köndë oto a oto baka ta ko.

⁶ Nöö hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Masa Gadu Köndë ta buwa a liba, nöö hën abi di Bunu Buka di dë u teego faa musu konda da dee peipei sëmbë u goonliba. Hii pei nasiön sëmbë, ku hii pei lö, ku hii pei föluku dee ta fan hii dee peipei töngö u goonliba, de tuu a musu konda di buka da.

⁷ Nöö hën wë a bai basia taa: “Heei! Heei! Lanti, un haika! Un musu saka unu seei da Masa Gadu e! Un musu hopo ën në. Biga di juu kisi faa musu kuutu a libisëmbë liba. Un musu begi Masa Gaangadu ta gafëen, di mbei liba ku goonliba ku ze ku hii dee baaku ka wata ta kumutu ta ko.” Nöö sö di basia bai taki.

⁸ Nöö hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Gadu Köndë möön ta buwa ta ko a di otowan baka, nöö hënseei ta bai basia tu taa: “Heei, dee sëmbë, un haika ooo, un haika e! Di gaan köndë de kai Babilon, a kai e! A booko kai seei. Di köndë dë, hën bi buta hii nasiön sëmbë u goonliba u de musu ta du peipei hogi ta libi fanafiti libi a di së u manu ku mujëe, [nöö awa ufö de o tja di sitaafu u di hatiboonu u Gadu a de liba awaa. Nöö sö mi taki da unu e!”

⁹ Nöö hën mi toona si wan oto basia u Masa Gadu Köndë, di u mbei dii, ta buwa ta ko a di naandë baka. Nöö hën seei ta bai basia tu taa: “Ee wan sëmbë i begi di mbeti ku di pindi fëen, ee nasö i tei di nöbu fëen a i mindifesi ee nasö a i maun, ¹⁰ nöö sö wan sëmbë Gadu hati o boonu ku i e. Nöö di gaan sitaafu di a abi u da i, an o puu ën hafu da i

seei. A o da i ën tuu ku telu. Nöo joo go dë a di hogi faja di o ta tingi zuwalufu da i, ta tja sitaafu. Nöo dee basia u Masa Gadu Köndë ku di Sikapu Mii tuu o sai leti dë ta si taa sö wan soni ta pasa ku i. ¹¹ Nöo di faja dë, an o tapa möönsö e. Di sumuku fëen o ta puu nöömö nango a liba. Sö wan sitaafu wë dee lö sëmbë dë o ta tja u nöömö, ndeti ku didia. De an o feni böö möönsö. Nöo sö mi taki da unu e, dee sëmbë.” Sö di basia ko naandë bai taki.

¹² Nöo fa u jei dë, fëen mbei mi taki da un dee sëmbë u Gadu dee ta hoi dee wëti fëen ta biibi Masa Jesosi dë taa wan musu disa möönsö e. Be un tai hati hoi go dou nöömö.

¹³ Nöo hën mi toona jei wan oto töngö a liba möön. A taa: “Söö. Wë nöo i musu sikifi taa bigi u tide nöo dee sëmbë dee nama ku Masa Jesosi, nöo de naki kölöku ee de dëdë.”

Nöo hën di Akaa u Gadu piki taa: “Aai, sö a dë tuu. Gaan kölöku seei de o abi. Biga de o böö fu hii dee taanga wooko de bi ta wooko. Fa i si de sai dë, nöo di libi de bi ta libi a pasi nöo paima fëen o faaka de e.” Sö di Akaa taki.

Aki di goonliba lepi tjika u koti.

¹⁴ Nöo hën mi bia luku, hën mi si wan bundji wetiweti faan sö a mi fesi dë, nöo nëen liba mi si wan sëmbë sindosindo kuma libisëmbë sö, ma a tooka. Nöo fa mi si ën dë, a dë ku wan goutu könu kaapusa nëen hedi, nöo wan gaan saapu ufangi selenselen sö dë nëen maun.

¹⁵ Nöo hën mi si wan basia u Gadu kumutu a di Wosu u Masa Gadu. Nöo hën a bai taanga da di sëmbë dë sindosindo a di bundji liba taa: “Söö. Wë

di koti ten dou e. Di goonliba lepi tjika u koti buta a suwa awaa. Nöö fii koti oo, koti!” Sö a bai.

¹⁶ Nöö hën wë di soni aan soni. Hën di sëmbë di dë a di bundji liba ku di ufangi a maun, nöö hën a koti a hii di goonliba te dou.

¹⁷ Nöö hën mi bia luku möön, hën mi si wan oto basia u Masa Gadu Köndë kumutu a di Wosu u Gadu a liba ala möön. Nöö hën seei dë ku wan gaan saapu ufangi nëen maun selenselen.

¹⁸ Hën wan oto basia u Gadu di ta wooko a di Wosu u Gadu dë ta seeka di faja ka de ta tjuma soni da Gadu, a kumutu ka a ta wooko ala. Nöö hën a bai taki da di oto basia naandë di dë ku di ufangi nëen maun taa: “Söö. Koti dee doloifi bondji e, puu a dee doloifi pau u goonliba. Biga de lepi tjika.”

¹⁹ Nöö hën wë di basia naandë hai ufangi tja ko, nöö hën a ta koti dee doloifi bondji a goonliba ta hai ta tja ko te a kaba. Nöö hën a tei de tuwë go a di hatiboonu baki u Masa Gadu dendu, ²⁰ di dë a döösë u di köndë u Gadu a wan së buka. Nöö hën de makisa dee doloifi nëen. Nöö fa de ta makisa de, nöö mi ta si gaan hila buuu ta kule ta kumutu a di baki djulululu sö, kuma wan lio di langa dii höndö kilomëti, a sa fundu kuma wan feifi futu sö. Sö di buuu ta kumutu a di baki dë dendu hia tjika.

15

Aki Johanisi si sëbën basia ku sëbën sitaafu u Gadu.

¹ Nöö hën mi si wan oto gaan foondo maaka a liba ala möön. Mi si sëbën basia u Masa Gadu Köndë, nöö de dë ku sëbën sitaafu möön. Nöö de da dee kaba lasiti sitaafu u Gadu, biga te de pasa kaa nöö di hatiboonu u Gadu seei o kaba tu.

² Nöo hën mi toona si wan oto sondi möön kuma ze, ma a dë kuma gaasi ku faja mökisimökisi. Nöo fa mi si en dë, nöo wanlö sëmbë dë nëen bandja taanputaanpu. Dee lö sëmbë dë, nöo de bi wini di mbeti ku di pindi feën tuu. Nöo de an bi da sëmbë pasi möönsö u de sitampu di nöbu u di mbeti a de mindifesi.

Nöo dee sëmbë naandë, de tuu Gadu da wan soni kuma gitali a de maun de ta pëë, ³ nöo de ta kanda wan kanda. Nöo a dë kuma di kanda di Mosesi di gaan futuboi u Gadu di bi dë a fesiten bi ta kanda ta gafa Gadu. Sö de ta kandëen ta gafa di Sikafu Mii. De ta kanda ta taki taa:
Ke Masa Gadu ooo, di makiti Gadu u mundu,
dee soni dee i ta du, de bigi e.

Aai. De foondo tu.

Fa i sai dë, nöo i dë di könu ta tii fu nöömö.

Hii dee fasi fii seei dee i abi,
de tuu dë gbelingbelin söndö ganjan,
nöo i a leti a dee soni i ta du.

⁴ Masa Gadu o, ambë seei dë a mundu
di an sa saka hën seepi da i

ta hopo i në ta konda kumafa i dë?

Biga i wanwan tö seei dë a mundu limbolimbo
söndö föutu.

Nöo hii pei nasiön sëmbë u goonliba tuu
o ko tjökö kini a i fesi

ta hopo i në, Masa Gadu.

Biga fa u dë aki, nöo a ko a döo wajaa,

taa dee du fii dë letileti söndö föutu.

Nöo sö di kanda ta taki.

⁵ Nöo hën a baka u di dë, hën mi luku a liba ala möön, hën mi si di Wosu u Masa Gadu döo dë jabijabi hooo, te dou a di kamian ka Masa Gadu seei ta dë. ⁶ Nöo hën mi si dee sëbën basia u bi taki

dë, de ta kumutu a di Wosu u Gadu ko a döo, nöö de abi dee sëbën lasiti sitaafu u Gadu. Fa mi si de dö, nöö de bisi gaan limbo koosu a de sinkii ta koti faja te na soni, nöö de banti de hatimindi ku goutu banti.

⁷ Nöö hën wan u de fö libilibi soni u ta taki nöömö aki, hën a da hiniwan u dee basia wan goutu komitji fuufuu ku di hatiboonu u Masa Gadu di ta libi nöömö fu teego. ⁸ Nöö di juu dö, sumuku ta puu a di Wosu u Gadu dendu te di Wosu dendu tapa ku sumuku gbitii. Nöö di sumuku i si dö, a Gadu wë a ta kumutu e, nöö hën ta lei di hei ku di kaakiti fëen di a abi.

Nöö fa i si u mbei dö, nöö na wan sëmbë seei sa denda go a di Wosu dendu möön e, solanga dee sitaafu de sëbën basia abi naandë an pasa.

16

Aki ta taki u dee sitaafu di dee basia u Gadu ta kandi

ta tuwë a goonliba.

¹ Nöö hën mi haika, hën mi jei wan töngö kumutu a di Wosu u Masa Gadu a liba ala möön. A bai fan ku de sëbën basia u Masa Gadu Köndë u bi taki dö taa: “Söö. Wë di soni na a’ soni. Un musu go kandi de sëbën komitji dee dö fuufuu ku di hatiboonu u Gadu dö, tuwë go a goonliba.”

² Nöö hën di fosu basia kandi di komitji fëen tuwë go a goon. Nöö hii dee sëmbë dee dö ku di sitampu u di mbeti a de fesimindi ta begi di pindi fëen, hën wë kasikaasi kisi de kpatii hii de sinkii ta kii de ku njan.

³ Nöö hën di u tu basia kandi di fëen komitji tuwë a di ze. Nöö hën di ze wata bia ko buuu kuma dëdë sëmbë buuu. Nöö hën hii dee soni dee dë ku libi a di ze dendu tuu dëdë kaba a sösö djee.

⁴ Nöö hën di u dii basia hën a kandi di fëen komitji tuwë a dee liolio ku dee baaku ka wata ta kumutu ta ko, hën hii wata u de bia ko nöngö.

⁵ Nöö hën mi jei di basia di abi taki a dee wata liba bai taki taa:

Aai, Masa Gadu, i dë apaiti sëndö föutu.

I bi dë kaa, nöö joo dë u nöömö.

Dee kuutu dee i ta kuutu aki

nöö i a' leti nëen.

⁶ Biga dee sëmbë bi kii dee apaiti sëmbë fii ku dee tjabukama fii,

tuwë buuu u de a goon u sösö,

nöö awa i toona ta da de buuu u de bebe.

Aai oo, i a' leti e.

Biga sö di paima u de fiti.

Nöö sö de taki.

⁷ Nöö hën mi jei wan töngö kumutu a di begitafa naandë taki taa:

Aai oo, Masa Gadu, i wë abi hii makiti u mundu e.

Dee kuutu dee i ta kuutu, i ta a' leti a de,

nöö i ta du de a wan leti fasi tu.

Sö mi jei a taki.

⁸ Nöö hën di u fö basia kandi di fëen komitji tuwë a di sonuwojo, nöö hën di sonu ko kendi taanga

tee ta tjuma sëmbë u goonliba. ⁹ Nöö fa a ta tjuma

de naandë, nöö de ta tja sitaafu seei, ma ka u de

disa di hogilibi u de bia suku Masa Gadu fu hopo

ën në, nöö hën de sai naandë ta kosi ën nöömö ta

taki taku fëen a pepei futu. Hii fa Gadu abi makiti

a dee sitaafu naandë liba seei, ma dee lö sëmbë dë

an kë saka deseei dëen möönsö.

10 Nöo hën di u feifi basia kandi di fëen komitji tuwë go a di könubangi u di mbeti liba, ka a ta sindo ta tii libisëmbë, hën wan gaan dungu ko tapa hii dee köndë ka a ta tii dou kankan. Nöo dee sëmbë dee sai naandë, de ta fuka te na soni. De ta bai ta kai wolo ta njan tanda. Hogi nöo di sitaafu hogi sö. 11 Ma nöo hii fa i si de ta tja pena ku fuka dë, dee kasikaasi ta kii de ku njan seei, ma de an ta bia disa dee hogilibi u de möönsö. Hën de sai naandë ta kosi Masa Gadu ta taki taku fëen tee ka a dë a liba ala.

12 Nöo hën di u sikisi basia, hën a kandi di fëen komitji tuwë a di gaan lio de kai Efaata, nöo hën di lio dëe seei fika pasi a mindi da dee könu u sonukumutu ku dee sodati u de fu de waka.

13 Nöo hën mi toona si di bë kaima möön, ku di fosu mbeti hogiwan, ku di oto mbeti di ta tja buka da di fosu mbeti ta ganjan sëmbë, nöo hën mi si dii soni kuma tödö kumutu a de buka dendu. 14 Nöo dee tödö dë, nöo dee akaa u dee didibi wë de dë e. Nöo de ta du sëmëni gaan foondofondo soni ta ganjan sëmbë ta hai tja ko a de. De ta waka a dee köndëköndë u goonliba tuu te dou nango ta hai dee könu tja ko makandi u de feti di gaan feti a di Daka di di Gadu di abi hii makiti u mundu buta.

15 Nöo hën mi jei wan töngö taa:

Un haika e.

Mi o ko a unu a wan köni fasi

kumafa wan fufuuma ta ko a ndeti.

Nöo ee wan sëmbë i dë ku wojo ku koosu bisibisi a
i sinkii,

nöo i naki bunuhedi e.

Biga sëmbë an musu ko si i pënëpënë u sen musu
kisi i.

Nöo sö di töngö taki.

16 Nöö hën de dii akaa u dee didibi hën de waka a hii goonliba pii dee könu u dee köndëköndë tuu te de kaba, nöö hën de tuu hai ko makandi a di kamian di dee Dju ta kai Amagedon fu de go a di feti.

17 Nöö hën di u sëbën basia ko kandi di fëen komitji, lasiti wan, tuwë go a di ventu dendu.

Nöö hën mi jei wan gaan töngö kumutu te a di könu sutuu u Masa Gaangadu a di Wosu dendu dë. A taa: “Söö. Kaba fëen disi e!”

18 Nöö di juu dë, liba ta koti faja hwaihwai, gaangadu ta bai gbalam gbalam, gaan giinta ta piki gililili, goonliba ta seki ta latja ta jabi. Nöö di seki di goonliba seki dë, nöö fu kumutu a di ten di Masa Gaangadu mbei goonliba buta sëmbë nëen u te dou di ten aki, nöö goonliba an bi seki sō wan daka. 19 Nöö fa a seki naandë, hën di gaan köndë „de kai Babilon” booko a dii pisi. Nöö hii dee oto köndë u dee nasiönnasiön tuu kai booko pisipisi tu.

Wë nöö a di fa dë sō Gadu mëni di gaan köndë de kai Babilon e, kumafa a hogi tjika. Nöö hën a tei wan gaan kan lai di hatiboonu fëen nëen te a fuu pöö, hën a duwengi ën faa bebëen. 20 Nöö hii dee paati a dee ze dendu tuu go tee na wan u de dë u si möön. Hii dee gaangaan kununu an dë u feni möön tu, goonliba ko dë palalaa „te kamian an dë u tjubi möön.” 21 Nöö hën ëisi ta kumutu a liba ala dombodombo ta kai gbii gbii ta naki sëmbë ta kii. Dee ëisi dombo naandë, wan u de ta hebi kuma feifiteni kilo sō.

Nöö fa dee soni pasa dë seei, ma dee sëmbë fika a goonliba ta kosi Masa Gaangadu eti ta taki taku fëen fu di gaan sitaafu de ta tja naandë hedi.

17

Aki Johanisi si wan mötjö mujëe.

¹ Nöö hën wan u dee sëbën basia dee bi abi dee sëbën komitji ko a mi. Hën a taki da mi taa: “Ko go ku mi, nöö mi o lei i di sitaafu di di gaan mötjö mujëe di dë sindosindo a dee sömëni wata mindi o kisi. ² Fa a sai naandë, hii dee könu u goonliba ku dee sösö sinkii sëmbë tuu a butëen seei da de u de libi mötjö libi ku ën tee a dööngö de. Leti kuma te win dööngö wan sëmbë, nöö sö a dööngö de poi pakisei u de tjika.”

³ Nöö fa di basia fan dë, hën a tja mi go te a wan sabana dendu. Ma na mi sinkii go e, mi akaa. Nöö hën mi go si wan mujëe, a dë sindosindo a wan mbeti liba. Nöö di mbeti dë, sinkii fëen bë hëii sö, nöö a abi sëbën hedi, ku teni tutu a dee hedi fëen. Nöö hii ën sinkii tuu dë sikifisikifi ku wanlö hogi në ta sösö Masa Gadu.

⁴ Nöö di mötjö mujëe di i si a di mbeti liba sindosindo naandë, a dë bisibisi ku gaan dii soni nëen sinkii te a hia. Biga a bisi baau ku bë koosu, nöö a bisi sömëni djamati sitonu ku goutu soni, ku diidii konda ta koti faja njëngënjëngë te na soni. Nöö a dë ku wan goutu kan nëen maun. Nöö di kan dë fuufuu pöö ku sösö hogi, ku poipoi soni, sensen wan. Nöö dee soni dë wë ta lei unfa di mötjö libi fëen hogi tjika.

⁵ Nöö wan wödu dë sikifisikifi a di mujëe mindifesi taa:

DISI DA DI GAAN BABILON,
DI GAAN MÖTJÖ MAMA U MUNDU.
HËN TA PAAJA MÖTJÖ LIBI A GOONLIBA
TA LEI SËMBË HII POIPOI LIBI,

SENSEN WAN DI NA FITI LIBISĒMBĒ U DU A
GOONLIBA.

Sö wan hogi mujëë mi si dë e.

⁶ Nöö fa mi ta luku di mötjö naandë, nöö mi si taa a dë dööngödööngö ku di buuu u dee sëmbë u Gadu, dee de bi kii fu di de bi ta piki gbelin taa de nama ku Masa Jesosi.

Nöö a bigi da mi seei fa mi si di mujëë naandë.

⁷ Nöö hën di basia hakisi mi taa: “Mati, faandi mbei di soni dë bigi da i sö? Wë haika e. Mi o puu dee tjubitjubi soni da i. Di mujëë, ku di mbeti di a dë nëën liba dë di abi dee sëbën hedi ku dee teni tutu, de tuu mi o puu da i be i sabi andi de kë taki.

⁸ “Fa i ta si di mbeti naandë, nöö a bi dë kaa e, ma fa u dë aki an dë möön. Ma te wan pisi, nöö a o kumutu a di baaku di na abi goon toona ko baka. Ma nöö fa a o ko dë, nöö a o ko faa kaba a sösö go u koo awaa.

“Nöö te a o toona ko, nöö a o foondo dee sëmbë dee në u de an dë sikifisikifi a di Buku u Libi fu sensi Masa Gadu mbei goonliba. Te dee lö sëmbë dë si di mbeti a o bigi da de seei. Biga di mbeti dë an bi dë möön. A bi go ma nöö te u de kë si hën a toona ko baka.” Sö di basia taki da mi.

⁹ Nöö hën a toona fan ku mi möön, taa: “Mati, fa mi o fan ku i aki sö, nöö i musu abi fusutan ku köni e, ufö i sa sabi dee soni mi o taki aki.”

Nöö hën a taa: “Haika e. Dee sëbën hedi u di mbeti naandë, de kë taki u dee sëbën kununu ka di mötjö mujëë dë a de liba. Söseei tu de kë taki u sëbën könu. ¹⁰ Nöö feifi u dee könu tii pasa go kaa e, nöö di u mbei sikisi nöö hën dë ta tii eti. Nöö di u mbei sëbën nöö hën an dou eti e. Nöö fa i si a o

hopo ko dē, nöö a musu u ko ma fu wan sati ten sö nöö, nöö soni fëen o kaba.

¹¹ “Söö. Wë nöö di mbeti di i si an bi dë möön naandë ma te wan pisi a toona ko, nöö hën kē taki taa wan oto kōnu, di fu mbei aiti, o ko. Ma fa a o ko naandë, nöö a bi dë wan u dee sēbën dee bi tii kaa. A bi tii te a go, nöö hën a toona ko a tii möön. Sö di mbeti dë kē taki. Ma fa a o ko dē, nöö te wan pisi, nöö a o go kaba a sösö fu nöömö.

¹² “Nöö de teni tutu a di mbeti hedi i ta si naandë, nöö de seei da kōnu tu e, ma de an ko a tii eti. Nöö te juu u de dou, nöö de o kisi makiti u de ku di mbeti tuu sa tii makandi, ma fu wan sati pisiten nöö. ¹³ Nöö fa i si dee teni kōnu o tii dë, nöö de tuu o wooko ku di wan kodo pakisei. Biga hii makiti u de ku hii taki u de tuu o dë a di mbeti maun.

¹⁴ “Nöö de o hopo go feti ku di Sikafu Mii, ma di Sikafu Mii o wini de e. Biga hën da di Masa a hii masa liba, hënseei da di Kōnu a hii kōnu liba. Nöö fa a o wini de dë, a o abi wanlö hia sēmbë nëen sē dee a bi pii tei buta ko sēmbë fëen apaiti. De tuu o ta waka nëen baka ku di wan kodo hati, nöö hën ku de tuu makandi o wini dee kōnu e.”

¹⁵ Nöö hën di basia fan ku mi möön taa: “Dee wata dee i si di mujëe dë a de mindi sindosindo naandë, nöö de wë da dee gaan hia sēmbë u mundu e, dee pepei nasiön sēmbë, ku dee pepei lö, ku dee pepei föluku ta fan dee pepei tōngö u goonliba.

¹⁶ “Nöö di mbeti di u taki dë, ku dee teni tutu fëen tuu, o ta buuse di mötjō mujëe te de an sa si ën a wojo seei. Nöö de o puu hii soni nëen di a abi, te a fika pënëpënë ku maun tjululuu. De o njan mën te de kaba, nöö di fëen di o fika de o tjuma a faja

fiaa puu dë. ¹⁷ Ma nöö fa i si de o ta du ën dë, nöö Masa Gadu wë butëën a de hati u de du sö e. Nöö a o buta de teni könu fu de saka hii di tii u de ku telu da di mbeti, faa musu pasa a bakaten leti kumafa Gadu bi buta.

¹⁸ “Wë nöö di mujëë dë, nöö hën wë da di gaan köndë de kai Babilon e, di ta buta hii dee könu u di goonliba aki tuu nëën basu.”

Nöö sö di basia taki da mi e.

18

Aki di gaan köndë de kai Babilon kai.

¹ Nöö a baka u di dë, hën mi si wan oto basia u Masa Gaangadu köndë kumutu a liba ta bazia ta ko a goon. Nöö fa a ko dë, nöö a abi gaan makiti, nöö di waiti fëën sinkii di a abi ta limbo hii goonliba. Sö a abi poosian tjika.

² Nöö hën wë a bai basia taa:
 “Heei, un haika ooo, lanti un haika e.
 Di gaan köndë de kai Babilon nöö a booko ooo,
 a booko kai holou seei.
 Fa i si u dë aki, a ko fika wan kamian ka dee didibi
 nöö ta libi.
 Mi taki e, a ko dë wan kamian seei ka dee soni bi
 ta mbei deseei gadu ta daama nango ta ko.
 Na ala dee tingi fou ku hii dee taku fou u goonliba
 tuu na bunu wan hai go fika ta libi.

³ Fa di köndë bi sai naandë,
 nöö hii dee nasiönnasiön sëmbë u goonliba tuu
 njan di poipoi libi fëën kaa tefa de dööngö. Aai.
 Dee könu u goonliba seei
 njan di fanafiti libi fëën naandë ku ën makandi.
 Nöö di langahati sëmbë bi abi u dee soni fëën,
 hën mbei dee wënkëma ko gaan guduma seei.

Ma nöö fa u dë aki
 a booko kai o,
 a kai kaba a sösö gbegedee!”
 Sö di basia bai taki.

⁴ Nöö hën wë mi jei wan töngö piki a liba ala
 möön, a taa:

“Un kumutu a di köndë naandë e,
 un dee sëmbë dee dë u mi.
 Wan musu nama ku ën a dee hogi du fëën a ta du,
 fu dee sitaafu a o tja an musu kisi unu.

⁵ Biga fa a sai dë,
 nöö dee hogi du fëën lai oto a oto liba
 tee dou a Masa Gadu Köndë aki.
 Sö de hila tjika.

Nöö Gadu an fëëkëtë de e.

⁶ Nöö mi taki e,
 a musu kisi paima fu dee hogi dee a bi ta du
 naandë.

Aai.

De musu sitaafu ën tu toon möön hebi möön fa a bi
 sitaafu otowan.

Di kan di a bi lai da sëmbë u de bebe,
 nöö de musu lai ën tu pasi fuufuu dëën,
 be a bebëën tuu.

Sö de musu dëën gaan sitaafu tjika.

⁷ Fa a bi ta libi hebi tjika dë kuma guduma
 ta njan buka a hii soni,

leti sö nöö de musu toona penëën dëën fuka e. Aai.

Biga fa a sai naandë,
 a bi ta sindo ta taki nëën hati taa:

‘Fa mi dë aki,
 könu mi dë e.

Ma dë kuma dee mujëë manu u de dëdë, de fika a
 ganda.

Nönö. Di soni de kai kusumi,

na wan ten seei mi o sabi en a mundu möönsö.
Sö a bi ta taki nëen hati.

⁸ Nöö fëen mbei wë a o kisi dee lö sitaafu dë e.
A di wan kodo daka de o ko nëen liba seei gililii sö
ku telu.

Aai.

Ee fuu taki en,
nöö kusumi, ku hangi ku dëdë tuu o ko nëen a di
wan kodo daka.

Faja o ko tjumëen kaba a sösö djee.

Biga di Kuutuma fëen da Masa Gaangadu seei
di abi hii kaakiti u mundu.”

Sö di fan di kumutu a liba ala, nöö sö a taki e.

⁹ Nöö fa di köndë o ta tjuma, sumuku fëen o
ta hopo nango a liba naandë, nöö dee könu u
goonliba dee bi ta libi di poipoi libi hogi wan ku en
makandi, nöö de o si di sitaafu fëen di a kisi, nöö
de o ta bai ta këë ta kusumi seei te a bigi. ¹⁰ Ma de
an o sa go zuntu ku en e, biga de o fëëë poi. De o
panta seei ta tëmë. Nöö de o taanpu te a longi ala
ta bai taa:

“Ee, aai oo maingë, a tjali!

Babilon, di gaan gindi nëbai köndë naandë,

hën kisi sitaafu sö hesi nö?

Aai, wë a bigi!”

Sö de o ta këë pena ta konda soni a buka.

¹¹ Nöö dee sëmbe dee bi ta bai soni a dee kami-
ankamian u goonliba ta tja go ta sei a Babilon dë,
nöö deseeri o ta këë ta kusumi tu. Biga dee sipi u
de dë lailai ku hii pei gudu, ma sëmbe an dë u bai
de möön. ¹² Dee goutu soni, soofu soni, djamati
sitonu, dee gaan diidii konda, dee peipei koosu
gaan dii wan, baaubaa, ku bë, ku dee linzo koosu,
dee lasua sö, hii peipei dii pau dee ta sumëë suti,

dee tëmbë de ta tëmbë ku zaun tanda, pau, köpö, ku dee de ta tëmbë ku hanse sionu, ¹³ dee peipei soni de ta tuwë a njanjan faa ko suti, dee peipei soni de ta tjuma a dee begitafa da dee gadu u de, dee gaan dii sumëesuti fatu, peipei win u bebe, fatu u lobi a sinkii, boon u jasa soni, dee alisi fania sö, kau, sikafu, hasi, dee gaan dii wagi dee hasi ta tja, dee libisëmbë dee de ta tja ko sei u saafu, te kisi dee de ta sei buta da fanafiti libi ta poi pakisei u de, dee lö soni dë tuu seei sëmbë an o dë u bai de möön.

¹⁴ Nöö dee sëmbë bi ta tja de ta sei dë, nöö de o kää pena da di köndë taa:

“A tjali baa.

Hii dee soni dee i bi ta giii u de,

na wan u de fika da i möön e.

Hii dee gudu fii ku di nëbai i bi abi,

de an dë u si möön.

De tuu kaba faa.

Aan fa joo du te joo sa feni de möön a mundu oo.”

Nöö sö de o ta bai ta taki.

¹⁵ Nöö dee wënkëma dee bi ta sei soni da dee sëmbë u Babilon tefa de ko gaan guduma dë, nöö deseeri o si fa di köndë ta pena, nöö de o panta tee. De o tuwë gogo te a wan së ala ta konda soni a buka taa:

¹⁶ “Ee, aai oo maingë,

di soni aki a tjali.

A bigi da u.

Di gaan nëbai köndë naandë,

hën kaba a sösö sö. Aai.

Di köndë dë,

hën wë bi abi hii dee gaan diidii koosu sö,

bë ku baau.

Hën bi abi dee peipei goutu soni ku dee djamati,

ku dee diidii konda dee ta koti faja njëngënjëngë.

¹⁷ Nöö hën sö hesi hii dee gudu dë kaba a sösö tuu
fïaa!

A bigi a mundu e baa!” Sö de o ta bai ta këë ta taki.

Nöö dee kabiteni u dee sipi, ku dee matoosi, ku
dee sëmbë dee ta waka a dee sipi, ku hii dee sëmbë
kaa dee ta wooko a dee sipi u de feni soni u njan,
hii dee lö sëmbë dë tuu o taanpu a longi tu, ta luku
fa di köndë ta tjuma ta kaba a sösö.

¹⁸ Nöö fa de o ta si di sumuku ta puu gbitii nango
a liba naandë, nöö de o bai taa:

“Ee aai oo, maingë,

di nëbai foto hën ko sö nö?

Biga na wan köndë seei bi dë a mundu aki

di i bi sa tei maaka ku ën.

Aai maingë, wë a bigi.”

¹⁹ Nöö de o ta ba gudugudu ta hiti a de hedi ta
bai ta këë ta konda soni a buka ta kusumi taa:

“U kai wolo da i oo,

u kai wolo da i e,

i di gaan köndë naandë.

Di soni aki bigi da u poi.

Biga dee sëmbë dee bi ta waka a di ze ta sei soni

i wë bi mbei de ko gaan guduma.

Ma nöö fa u dë aki,

nöö hën i poi kaba a sösö wantewante sö nö?

Aai, wë a bigi.”

Sö de o ta këë pena ta taki.

²⁰ “Wë ma nöö un dee sëmbë u Masa Gadu Köndë,

un musu wai e.

Un wai seei,

un dee tjabukama u Masa Jesosi

ku un dee fesiten tjabukama u Gadu.

Un wai oo,

hii un dee sëmbë u Gadu tuu.
 Biga Masa Gadu paka di köndë dë baka
 u dee hogi dee a bi du unu e.”

²¹ Nöö hën wan gaan makiti basia u Masa Gaan-
 gadu köndë hopo wan gaan gindi sitonu kuma di
 de ta lala soni, nöö hën a tuwëen a di ze dendu
 dubuu pii.

Nöö hën a taa:
 “Sö de o hiti i tu e,
 ju di gaan köndë de kai Babilon dë.
 Sö joo kai hebi tjika.
 Nöö fa de o tuwë i dë,
 nöö ja o dë u si ku wojo möön a mundu e, kwetik-
 weti.

²² Dee gitalima fii,
 ku dee kandama,
 ku dee sëmbë bi ta böö foloiti ku tutu,
 na wan kodo u de o dë u jei a i möön.
 Dee tëmbëma dee bi ta mbei dee soni a i dë,
 na wan u de o dë a i möön e.
 Na wan kodo u dee mbii giinta seei o dë u jei a i
 möön.

²³ Faja an o dë ta sëndë a i möön tu.
 Nöö fa wan womi ku ën njunjun mujëe bi ta fan
 suti ku deseëi dë,
 ma di fan dë an o dë u jei a i möön e.
 Fa i bi sai dë,
 nöö dee sëmbë dee bi ta sei soni a i,
 de bi dë gaan hebi sëmbë u goonliba.
 Hii nasiön sëmbë u goonliba tuu
 i bi ta dööngö ta hai ta tja ko a i dë
 ku dee gaan tofu fii,
 ku dee ganjan fii,
 ta poi de ta kaba a sösö.

24 Fa i si i sai dē,
 a di doti fii dē
 nëen wē de feni di buuu u dee tjabukama u Gadu
 ku hii dee oto sēmbē fēen dee de bi kii a goonliba
 aki.

Hēn wē mbei joo kisi sō wan gaan hogi sitaafu e.”
 Nōō sō mi jei di basia bai taki.

19

Aki dee sēmbē u Gadu ta wai

fu di Babilon kai.

¹ Nōō hēn a baka u di dē, hēn mi jei soni ta giinta
 a liba ala kuma wanlō gaan hia sēmbē ta bai taa:

Aai oo, dee sēmbē,
 un boo ta gafa di Gadu fuu e!
 Biga hēn abi hii heepi a mundu.

Fa a sai dē, a waiti e,
 nōō a a' nēbai tu.
 Hēn abi hii makiti u mundu.

² Dee kuutu dee a ta kuutu, a ta a' leti a de,
 nōō a ta kuutu a wan leti fasi tu.
 Biga a kuutu di gaan mōtjō mujēē
 di bi poi hii goonliba ku di fanafiti libi fēen.

A dēen di sitaafu di fiti ēn.
 Biga nëen maun de feni di buuu u dee futuboi u
 Gadu dee de bi kii.

Hēn wē mbei Gadu dēen di sitaafu dē sō e.

³ Nōō hēn mi jei de bai wan pasi mōōn taa:

Aai oo, un gafa Masa Gadu e.
 Biga fa a tjuma di gaan kōndē dē,
 nōō sumuku fēen ta puu nango a liba ala fu nōōmō.

⁴ Nōō hēn de tuwenti-a-fō tiima ku dee fō libilibi
 soni, hebi wan dē, nōō hēn de kai ku fesi a goon

a Masa Gaangadu fesi dē ta gafēen ka a dē a di
kōnubangi sindosindo naandē.

Nöö hēn de taa:
Sö a dē. Un boo gafa Gadu e!

⁵ Nöö hēn mi jei wan oto tōngö kumutu leti ka di
kōnubangi sai naandē. A taa:

Aai, tuu, un gafa di Gadu fuu.

Hii un dee sēmbē dee ta dini ēn ta lesipeki ēn,
pikiwan ku gaanwan tuu,
un gafēen e!

⁶ Nöö hēn mi toona jei wan giinta fu wanlö gaan
hia sēmbē ta piki kuma wan gaan dan ta mbei
wooo, kuma liba ta bai gbalamgbalam sö. De ta
bai taa:

Aai, dee sēmbē, un gafa Gadu e.

Hēn da Masa fuu.

Hēn wē abi hii makiti.

Fa a sai dē,

nöö hēn da kōnu u mundu ta tii hii soni.

⁷ Un piizii ku ēn.

Un boo wai ku ēn ta bai ēn nē.

Biga di juu di di Sikafu Mii musu toou ku di mujēē
fēen,

nöö a dou e.

Fa i si u dē aki,

di mujēē seekēen seei te a kaba kaa.

⁸ Nöö fa i si a bisi dē,

a dē ku gaan limbo koosu gbelingbelin,

waiti wan seei ta koti faja njēinjēin.

Sö wan koosu wē de dēen faa bisi e.

(Wē nöö di koosu naandē, dee sēmbē, hēn wē ta lei
kumafa dee sēmbē u Gadu ta libi limbolimbo nēen
wojo tjika e.)

⁹ Nöö hēn di basia di ta lei mi dee soni taki da
mi taa: “Söö. Wē sikifi sö e, mati, taa: ‘Dee sēmbē

Gadu kai fu de ko a di toouwosu u di Sikafu Mii ko njan di piizii, nöö de a' kölöku e.' ”

Hën a taki da mi taa: “Dee soni dee i si mi ta tei ta konda da i aki, nöö de dë tuutuu soni, gbelingbelin wan. Biga a Gadu seei wë de kumutu.”

¹⁰ Nöö di mi jei a taki sö, hën wë mi kai a di basia dë futu ku fesi a goon naandë, u mi musu begi ën. Ma nöö hën a bai mi taa: “Nönö e, mati, na du sö e. Biga fa i si mi dë aki, nöö mi dë wan futuboi u Gadu leti kuma i seei ku dee otowan fii dee i si tei dee soni dee Masa Jesosi bi konda. Sö nöö u tuu dë e. Gadu wanwan fii musu begi. Biga hën nöö Masa Jesosi bi mbei sëmbë ko sabi di a bi dë a goonliba aki, nöö hën nöö di Akaa bi ta buta a dee tjabukama hati tu u de ta konda soni fëen da sëmbë. Nöö hën mbei hën nöö i musu begi.”

Aki Masa Jesosi ku dee sodati u Gadu Köndë miti feti ku dee felantima fëen.

¹¹ Nöö hën mi bia luku, hën mi si liba ala jabi hoo. Hën mi si wan weti hasi ku wan Sëmbë nëen liba sindosindo. Nöö di Sëmbë dë, hën de kai Futoou ku Leti. „Biga i sa futoou ën a hii soni dee a ta du, nöö dee soni a ta taki, de tuu dë gbelingbelin soni.” Hën ta kuutu ku leti, nöö söseei a ta feti ku leti tu. ¹² Fa a sai dë, nöö wojo fëen ta sëndë kuma faja, „ku ën a ta si hii soni tuu tee dou,„ nöö a dë ku sëmëni könu kaapusa nëen hedi. Nöö wan në dë sikifisikifi nëen di oto sëmbë an sa sabi möönsö, boiti hën wanwan tö nöö sabi ën.

¹³ Nöö a ta bisi wan gaan langa djapona nëen sinkii, nöö di djapona dë kuma de tuusi ën a buuu toona puu. Nöö di oto në fëen, hën da di Wöutu u Gadu.

14 Nöö fa a dë a di hasi liba ta waka ta ko dë, nöö dee sodati u Masa Gaangadu köndë tuu dë nëën baka sililii ta ko, nöö de tuu dë a weti hasi liba tu, ku gaan limbo koosu faan a de sinkii. 15 Nöö wan së ufangi saapusaapu selenselen a de tu së ta kumutu a di Fesima dë buka dendu. Ku ën a o feti ku dee felantima fëen u hii dee nasiön tuu te a wini de. A o ta tii de ku gaan kaakiti seei, leti kuma te wan felu kai a wan doti paabi liba booko ën pisipisi. Nöö fa i si a o ta ko dë, nöö hën o makisa hii dee doloifi njanjan dee dë a di hatiboonu baki u Masa Gaangadu dendu, di abi hii makiti u mundu.

16 Nöö wan në dë a di djapona fëen ku ën asak-paa tuu taa:

DISI DA DI KÖNU A HII KÖNU LIBA,
KU DI MASA A HII MASA LIBA.

Aki wan basia ta bai da fou

u de jei.

17 Nöö hën mi bia luku leti a di sonuwojo ala, hën mi si wan basia u Gadu taanputaanpu. A ta bai da hii dee tingifou ta buwa a liba ala taa:

Un hai ko ooo!

Un hai ko e!

Un ko njan di gaan njan di Masa Gaangadu ta seeka da unu.

18 Biga hia gbamba o dë u njan e! --

dee könu,

ku dee sodati hedima,

ku dee gaan hebima u mundu,

ku hasi,

ku dee sëmbë bi ta waka a dee hasi liba,

sö di gbamba hia tjika e!

Un hai ko njan dee sinkii u hii pei libisëmbë dee dë
a goonliba e:

fiima ku saafuma,
lagima ku hebima,
pikiwan ku gaanwan tuu.

Un tuu ko njan e!

Sö di basia bai da dee fou.

¹⁹ Wë nöö fa a bai dë, hën mi si di mbeti ku dee könu u goonliba ku hii dee sodati u de, ka de bi hai go zunta ta seeka fu de go feti ku di Sëmbë di dë a di weti hasi liba ku dee sodati fëën.

²⁰ Nöö hën wë aan soni. Hën di Fesima dë ku dee sodati fëën hën de kisi di mbeti gbolo, ku di ganjan tjabukama fëën di bi ta du dee foondofoondo wooko da di mbeti. Di ganjan tjabukama dë, hën bi ganjan hii dee sëmbë dee dë ku di nöbu u di mbeti a de mindifesi tuu, dee ta begi di pindi fëën. Hën ku di mbeti seei tuu de kisi ku libi vinde voo tuwë go a di gaan faja kuma ze di ta kisi ku zuwalufu fu nöömö. ²¹ Nöö hën de toona kii dee bakama u di mbeti tuu puu ku di sëufangi di dë a di Fesima buka dë.

Nöö hën wë dee fou kai de na de e, nöö hën de go ta njan dee dëdëdëdë sëmbë a goon naandë teefa bëë u de fuu.

Sö wan soni mi si e, dee sëmbë.

20

*Aki ta taki u di dusu jaa tii u Masa Jesosi ku fa de
du*

ku di didibi.

¹ Nöö hën a baka u di dë, hën mi si wan basia u Masa Gadu Köndë möön kumutu a liba ala ta bazia ta ko. Nöö fa a ta ko dë, nöö a dë ku wan söötö

mii nëen maun. Nöö di sөөtө mii дө, һөн та jabi di baaku di na a' goon. Nөө a дө ku wan gaan кети nëen maun tu.

²⁻³ Nөө һөн a kisi di gaan бө kaima gbaa, di oto нө фөөн да di awoo sindeki, һөн да di didibi Saatan seei. Nөө һөн wө a bui өн ku di кети te a kaba, vinde viiin go a di baaku di na abi goon naandө dendu. Nөө fa a vindөөн tuwө go дө, нөө a o sai дө wan dusu jaa longi bifө de o toona lusu өн baka.

Nөө һөн di basia sөөtө di baaku buka te a kaba naki sitampu nëen gbai be di kaima tan a di kamian дө. An musu kumutu faa go ta ganjan dee nasiönnasiön sөmbө u goonliba möön, hii dee dusu jaa longi naandө. Ma нөө a baka u di дө, нөө de musu toona lusu өн fu wan sati pisiten sö.

⁴ Nөө di mi toona luku möön, нөө һөн mi si wanlө sөmbө sindosindo a wanlө könubangi дө. Dee sөmbө naandө, de Gadu da taki fu de musu дө kuutuma.

Nөө һөн mi toona si dee akaa u dee sөmbө dee de bi koti hedi kii fu di de bi nama ku Masa Jesosi ta konda di buka u Gadu. Dee lö sөmbө naandө, de an saka deseeri da di mbeti ku di pindi фөөн wan daka möönsө, de an tei di maaka фөөн a de mindifesi нөө de an tei өн a de maun tu. Nөө de wө toona weki ko дө ku libi e, нөө de ku Masa Jesosi tuu ta tii makandi a de dusu jaa longi дө.

⁵ Nөө fa dee sөmbө toona weki дө, һөн wө o дө di fosu wekibaka u дөдө sөmbө. Ma dee oto sөmbө an o weki baka eti e. Te dee dusu jaa pasa ufө de o weki. ⁶ Fa dee fosu sөmbө weki дө, нөө de дө апайи sөmbө u Gadu, нөө de дө bunu. Biga di u tu дөдө di ta paati libisөmbө ku Gadu fu нөөмө an o kisi de möönsө. Nөө fa de sai naandө, de o abi di mindima

wooko ta tja sëmbë go a Gadu ku Masa Jesosi di Keesitu, nöö de ku ën o ta tii di tii makandi di wan dusu jaa longi dë.

Aki ta lei fa di didibi kaba a sösö.

⁷ Nöö a baka u de dusu jaa dë nöö de o lusu di didibi puu a di baaku dendu ka de bi tuwëen go.

⁸ Nöö a o ta waka a hii kamian u goonliba ta lontu ta kai dee nasiönnasiön sëmbë u de musu hai ko fu de feti ku Gadu. Nöö dee sëmbë a o ganjan hai tja ko dë, nöö de o ta kai de Gögi ku Magögi, nöö de o hia teee kuma dee sandu sii dee dë a di ze bandja di na wan sëmbë sa konda.

⁹ Nöö fa dee hia sëmbë o kumutu a hii köndë u goonliba dë, nöö de o booko ku baai gililili hai ko lontu dee sëmbë u Gadu, ka de dë a di köndë di a lobi dë. Hën da Jelusalen. Nöö de o paaja lontu di köndë buta a djegi u de feti ku ën. Ma nöö di juu dë, wan gaan soni o pasa. Faja o kumutu a liba ala kai a de liba tjuma de kii tuu fiaa puu dë.

¹⁰ Nöö de o kisi di didibi di bi ganjan dee hia sëmbë di gaan ganjan naandë, nöö de o tuwëen go a di gaan faja di ta kisi u nöömö ta tingi zuwalufu, ka de bi hiti di mbeti ku di ganjan tjabukama tuwë go kaa. Nöö naandë wë de o fika ta tja gaan sitaafu fu teego. De an o kumutu dë möönsö.

Aki ta lei di kaba lasiti kuutu

u Gadu.

¹¹ Nöö hën mi bia luku, hën mi si wan gaan könubangi wetiweti faan sö, ku wan Sëmbë nëen sindosindo. Nöö fa u mbei dë, hën mundu ku goon go kumutu a di Sëmbë naandë fesi te de an dë u si

möön seei, kwetikweti. ˘Sö wë di kaakiti u Gadu bi hebi a di kamian dë e.˘

¹² Nöo hën mi si dee dëdë sëmbë, heiwan ku lagiwan tuu, taanputaanpu a di Sëmbë di dë a di könubangi fesi.

Nöo aan soni, hën de jabi dee buku. Nöo hën de tei wan oto buku bi sai dë möön de kai di Buku u Libi, nöo hën de jabi ën tu. ˘Nöo a di buku naandë, dee sëmbë dee kisi di libi u teego në dë sikifisikifi.˘ Nöo hën de kuutu dee dëdë sëmbë dee dë taanputaanpu dë te dou kumafa de bi libi a goonliba. Biga hii fa de bi libi a goonliba tuu dë sikifisikifi a dee buku de jabi naandë dendu.

¹³ Nöo fa de du dë, nöo di ze seei puu hii dee dëdë sëmbë dee bi dë nëen dendu tuu tja ko, nöo dëdë ku dëdëköndë seei puu dee sëmbë u de tja ko tu. Nöo hën di Sëmbë di dë a di könubangi kuutu hiniwan u dee lö sëmbë dë te dou kumafa de bi libi.

¹⁴ Nöo hën de tei dëdë ku dëdë köndë tuu tuwë ku telu go a di gaan faja dendu. Nöo di faja dë, hën wë da di u tu dëdë e. Naandë dee sëmbë dee o paati ku Gadu o go dë fu nöömö. ¹⁵ Nöo hiniwan sëmbë di në an dë sikifisikifi a di Buku u Libi, nöo de o hiti ën tuwë go a di gaan faja kuma ze dë dendu.

Sö wan gaan soni mi si möön e, dee sëmbë.

21

Aki ta taki u di njunjun mundu ku di njunjun goonliba di o ko.

¹ Nöo hën mi bia luku möön, hën mi si wan njunjun mundu ku wan njunjun goonliba, biga di fosu mundu ku di fosu goonliba an dë möön. Nöo di ze seei an dë u si möön tu. De tuu pasa go fiaa.

² Nöo hën mi si di apaiti köndë u Masa Gaangadu, hën de kai di Njunjun Jelusalen, ta kumutu a Gadu ala ta saka ta ko. Nöo fa a ta ko dë, nöo a hanse leti kuma wan mujëe de seeka bisi te de kaba këe da wan womi faa tööu ku ën. Sö di köndë waiti tjika.

³ Nöo hën mi jei wan töngö piki leti a di könubangi naandë. A bai taanga taa: “Fa u dë aki, nöo di tan kamian u Masa Gaangadu ko dë a libisëmbë dendu e. Aai. Masa Gadu o ta libi ku libisëmbë awaa. De o dë sëmbë feën, nöo hënseei o dë Gadu u de tu. ⁴ Nöo fa de o ko sëmbë feën dë, nöo a o feki hiniwan u de wojowata puu. Këe an o ta kisi de möön. Dëdë ku tjali ku kusumi an o dë a de dendu möön tu. Söseei sinkii hati an o dë möön seei, kwetikweti, biga dee awoo soni dee bi dë tuu pasa go kaa.”

⁵ Nöo hën di Sëmbë dë sindosindo a di könubangi naandë taki taa: “Wan si ö? Mi ta tooka hii soni buta ko njunjun.”

Nöo hën a taki da mi taa: “Dee soni i si mi ta konda da i aki, nöo i musu de tuu sikifi e. Biga bumbuu soni seei de dë fii sa a’ futoou a de liba, nöo de tuu seei o ko pasa.”

⁶ Nöo hën a taki da mi möön taa: “Wë a kaba. Mi wë da di seti u hii soni ku di kaba feën. Nöo ee wan sëmbë dëewata kisi i nöo be i ko a mi e, nöo mi o tja i go ka di wata fu di libi u teego ta kumutu. Nöo di wata dë an o dë fii paka ufö mi da i ën.

⁷ “Nöo hii dee suti soni u ta taki aki tuu dë u di sëmbë di wini dee soni dee bi ta tapa pasi dëen faa du fa Gadu kë. Dee lö sëmbë dë o dë miuu u mi e, nöo mi o dë Gadu u de.

⁸ “Ma nöo dee sëmbë ta fëëë sëmbë te de an sa nama ku mi, ku dee sëmbë dee an kë biibi a mi liba, ku dee sëmbë dee ta du dee soni ma sa si a wojo,

dee kiisembëma, dee sëmbë ta libi fanafiti libi a di së u manu ku mujëë, ku dee tofuma, dee wisima, dee sëmbë ta begi oto gadu, dee mindisonima, mi taki da i taa di kamian u dee lö sëmbë dë, nöö hën o dë di gaan faja ze di ta kisi gililili dë ta tingi zuwalufu. Nëën dendu dee lö sëmbë dë o dë e. Hën wë da di u tu dëdë.” Sö di Sëmbë sindosindo a di könubangi dë taki da mi.

Aki ta taki fa di Njunjun Jelusalen o hanse tjika.

⁹ Nöö hën wan u dee sëbën basia u Gadu Köndë di bi abi dee sëbën komitji ku dee lasiti sitaafu u Gadu, nöö hën wë a ko a mi. Hën a taa: “Ko boo go. Be mi tja i go lei di tööu mujëë u di Sikafu Mii.”

¹⁰ Nöö hën a tei mi na akaa fasi tja go tee a wan gaan kuun liba, hei wan, nöö hën a mbei mi si di köndë u Masa Gaangadu, di njunjun Jelusalen di ta kumu tu a Gadu ala ta bazia ta ko. ¹¹ Nöö fa a ta ko naandë, nöö a ta sëndë seei. Nöö di sëndë fëën, hën di waiti u Gadu di a abi, hën i ta si dë e. Nöö a hanse tee, i ta si ën kuma di djamati sitonu de kai jasipisi, sö a ta koti faja tjika. Nöö a dë limbolimbo gbegedee tu, kuma gaasi.

¹² Nöö de mbei wan gaan hei peni lontu di köndë, nöö di peni abi tuwalufu dööbuka fii denda go a di köndë dendu. Nöö hiniwan u dee dööbuka naandë ta abi wan u dee në u de tuwalufu lö u Isaëli sikifikikifi nëën liba, nöö a abi wan basia u Masa Gadu ta watji ën. ¹³ Nöö dee dööbuka dë a de fö së kanti u di peni. Dii u de dë a di së u sonukumutu, dii dë a di së u sonugo, dii dë a di së u basusë, dii dë a di së u libasë.

¹⁴ Nöö fa di peni u di köndë sai dë, a mbei a tuwalufu gaan sitonu liba. De da goonsei fu di

peni. Nöo hiniwan u dee sitonu abi di nē u wan u de tuwalufu tjabukama u di Sikafu Mii sikifisikifi.

¹⁵ Wē nöo fa di basia ta fan ku mi naandē, nöo a dē ku wan goutu pau nēen maun, faa maaka di köndē ku dee dööbuka fēen ku di peni fēen tuu, luku unfa de langa tjika. ¹⁶ Nöo di köndē mbei fökanti e, langa fēen ku baai fēen dē makandi.

Nöo hēn di basia maaka di köndē te a kaba ku di pau dē nēen maun naandē, nöo a langa kuma tudusu-ku-fö-höndö kilomēti sō. Nöo di baai fēen ku di hei fēen dē tu-dusu-ku-tu-höndö kilomēti sō tu. ¹⁷ Nöo hēn a maaka di degi u di peni te a kaba tu, nöo a dē kuma 60 mēti sō. Nöo hii fa wan basia u Gadu hēn maakēen seei, ma a maakēen ku di wan seei maaka di libisēmbē ta maaka soni.

¹⁸ Nöo fa di peni sai dē, ku di djamati sitonu de kai jasipisi de mbei ēn e, nöo a dē gaan hanse soni. Nöo di köndē seei mbei ku goutu wanwan tō, nöo di goutu dē dē limbolimbo gbegedee kuma gaasi sō, ta koti faja njēngēnjēngē. Sō a limbo tjika.

¹⁹⁻²⁰ Nöo de tuwalufu sitonu u taki dē, dee dē di goonsei u di peni, nöo deseei dē bisibisi ku gaan hanse djamati sitonu, hiniwan sitonu ku hēn pei djamati:

Di fosuwan de bisi ēn ku di djamati sitonu de kai jasipisi.

Di u tu de bisi ēn ku di djamati sitonu de kai safila.

Di u dii de bisi ēn ku di de kai agaati.

Di u fö de bisi ēn ku di de kai samalagida.

Di u feifi de bisi ēn ku di de kai saadonisi.

Di u sikisi de bisi ēn ku di de kai koonaleini.

Di u sēbēn de bisi ēn ku di de kai kiisoliti.

Di u aiti de bisi ēn ku di de kai belileesi.

Di u nēigi de bisi ēn ku di de kai tapasiön.

Di u teni de bisi en ku di de kai kiisopasi.

Di u elufu de bisi en ku di de kai hiasin.

Di u tuwalufu hen de bisi ku di djamati sitonu de kai ametisi.

„Nöo fa u kai dee pepei sitonu de, nöo so u de de be, so u de de guuunguun, so u de de kuma jaifolo so, so u de de kuma baau, so u de de kookokooko. Fa de sai de, de de gaan hanse soni e, ta koti faja njëinjëin.“ Nöo so de mbei di goonsei u di peni hanse tjika.

²¹ Söö. Nöo de tuwalufu döo u di peni mbei ku wan hanse soni tu, kuma di weti konda faan sö de kai paaleli. Hiniwan döo mbei ku wan sii fëen.

Nöo di gaan pasi u di köndë naandë mbei ku goutu wanwan limbolimbo gbegedee te dou. Nöo fa di goutu sai de, i sa si pasa nëen te dou a goon kuma gaasi, sö a limbo tjika.

Nöo sö wë di köndë waiti e, dee sëmbë.

²² Nöo fa mi si di köndë naandë, nöo Wosu u Gadu an de nëen dendu e. An de fanöudu, biga Masa Gaangadu di abi hii makiti, ku di Sikafu Mii, nöo de de a hii di köndë kaa. „An de fii go a kamian u go begi de möön.“

²³ Nöo sonu ku libawojo an de fanöudu u tuwë limbo da di köndë tu. Biga di waiti u Gadu ku di limbo u di Sikafu Mii ta tuwë limbo da hii di köndë kaa.

²⁴ Nöo ka di köndë o limbo tjika de, nöo hii sëmbë u goonliba o de a di limbo de dendu ta libi. Nöo hii dee könu u di goonliba tuu o tja hii nëbai u de ko a di köndë kaa. ²⁵ Nöo dee döo u di köndë an o ta tapa möönsö. Jabijabi nöo de o ta de hii daka, biga ndeti an o de möön. ²⁶ Nöo di nëbai ku di hei fu hii nasiön o de a di köndë naandë dendu.

²⁷ Ma nöö fa u taki aki, ee wan soni an dë limbolimbo, nöö an o sa ko a di köndë e. Dee sëmbë ta du fanafiti soni, sen soni, ganjan, mindi soni, de an o ko dë. Ma dee sëmbë dee në dë sikifisikifi a di Buku u di Sikafu Mii, nöö de nöö o sa pasa ko a di köndë dendu u de feni di libi u teego.

22

Aki Johanisi ta tapa di pampia.

¹ Nöö hën wë di basia lei mi di lio di abi di wata u di libi u teego. Fa mi si di lio dë, nöö a dë seei limbolimbo gbegedee ta koti faja njëngënjëngë sö, nöö a kumutu leti ka di könubangi u Masa Gadu ku di Sikafu Mii dë. ² Nöö di lio ta kule seei langalanga leti a mindi u di gaan pasi u di köndë, nöö a de tu së bandja tela fu di lio, nöö i abi di pau de ta kai Di Pau u di Libi u Teego. Nöö tuwalufu pasi di pau i si dë ta pai a wan jaa dendu, hiniwan liba a ta pai wan pasi. Nöö di uwii fëen ta kula hii nasiön u goonliba.

³ Nöö di juu ten dë, na wan soni o dë möön di siba dë nëen liba e. Nöö di könubangi u Masa Gadu ku di Sikafu Mii o dë leti a di köndë ganda mindi. Nöö naandë dee futuboi fëen o ta dini ën. ⁴⁻⁵ De o ta si ën fesi hiniwan juu, nöö di në fëen o dë a de mindifesi. Nöö sö hën ku de o ta tii makandi fu nöömö teego.

Nöö di juu ten dë, ndeti an o dë möön e. Nöö de an o abi lampufaja fanöudu möön u limbo kamian. Sonu seei an o dë fanöudu möön faa tuwë limbo ko a di köndë, biga di waiti Masa Gaangadu abi, hënseei da di limbo u di köndë kaa.

⁶ Nöö hën di basia taki da mi taa: “Söö. Wë haika e. Dee soni dee i si ku dee i jei aki, nöö tuutuu soni

de dë e. Nöo i sa a' futoou a de liba biga a Masa Gadu seei de kumutu. Fa i si a bi ta manda di Akaa fëen ko a dee tjabukama fëen liba a fesiten u de ta konda soni dëen, nöo söseei a manda di basia fëen ko konda dee soni dee o pasa abiti möön da i tu. Biga a kë fu dee futuboi fëen musu sabi de." Nöo sö di basia taki da mi.

⁷ Nöo Masa Jesosi seei fan tu. A taa: "Mi ta ko djunsu e. Nöo di sëmbë di o ta piki dee soni dee dë a di Buku aki u dee soni o ko a bakaten, nöo di sëmbë dë hën o feni bunu a Gadu."

Sö wë Masa Jesosi taki.

⁸ Wë nöo mi Johansi, miseei piki tu taa miseei si dee soni aki ku miseei wojo, mi jei de ku miseei jesi. Nöo de bigi da mi tee mi kai a di basia di ta lei mi de dë fesi, fu mi begi ën. ⁹ Ma a taki da mi taa: "Nönö mati, na du sö e. Biga mi dë wan futuboi u Masa Gadu leti kuma i seei ku hii dee otowan fii, dee tjabukama u Gadu ku hii dee sëmbë dee ta piki dee soni dee dë sikifisikifi a di Buku aki. Nöo ja musu begi mi e. Masa Gaangadu hën wanwan nöo i musu begi."

¹⁰ Nöo hën a toona taki da mi taa: "Haika e. Dee soni dee dë a di Buku aki, de ta taki u dee soni o pasa a bakaten, nöo ja musu hoi de buta kuma wan tjubitjubi soni. Biga di ten ta zuntu u de pasa.

¹¹ Nöo di sëmbë di ta du hogi, nöo be a ta du hogi nango nöömö, nöo a o si. Di sëmbë di ta libi fanafiti libi, nöo be a ta libi sö go dou, nöo a o si. Ma nöo di sëmbë di ta libi bunu a Gadu wojo, nöo be hënseei libi sö go dou tu e. Di sëmbë di dë apaiti da Gadu, nöo be a dë sö go dou." Sö a taki da mi tefa a kaba.

¹² Nöo haika fa Masa Jesosi taki möön. A taa: “Mi o ko hesihesi e. Nöo te mi ko, nöo mi o tja paima ko paka hiniwan sëmbë kumafa i bi libi a goonliba.

¹³ “Mi wë da di A ku di Z, di fosuwan ku di lasiti wan. Mi da di bigi ku di kaba u hii soni.

¹⁴ “Nöo mi taki e, kölöku u di sëmbë di ta wasi ën koosu fa a ta dë limbolimbo. Biga joo feni pasi u denda go a di köndë dendu fii go njan di fuuta u di pau u di libi u teego.

¹⁵ “Ma nöo dee sëmbë dee ta libi doti libi kuma dagu, ku dee sëmbë dee ta du tofu wooko ta wisi otowan, ku dee ta booko Gadu wëti a di së u manu ku mujëë, dee sëmbë dee ta kii sëmbë, ku dee ta biibi oto gadu, ku dee mindisonima, ku dee lëgëdëma, nöo dee lö sëmbë dë, de an o sa denda go a di köndë möönsö e.

¹⁶ “Nöo mi Jesosi, miseei manda di basia u mi faa konda hii dee soni aki da un dee sëmbë dee ta miti makandi a mi në, be un sabi de. Nöo mi wë da di Böngö u Könu Dafiti, di bakamii fëen di di Buku bi taki taa o ko könu. Mi da di gaan waiti teeja di ta tja didia ko.” Sö Masa Jesosi taki.

¹⁷ Nöo fa a fan dë, hën di Akaa fëen ku di mujëë u di Sikafu Mii tuu ta piki taa: “Aai, Masa, ko e!” Nöo di sëmbë di ta jei di kai dë, nöo hënseei tu musu piki taa: “Aai, ko o, Masa!” Nöo ee wan sëmbë dëewata kisi i, nöo be i ko e. Hiniwan sëmbë di kë kaa, nöo be i ko tei di wata u di libi u teego u ta taki aki. Biga di wata dë, a dë u feni söndö i paka fëen.

¹⁸ Wë nöo un dee sëmbë dee ta jei dee soni dee dë sikifisikifi a di Buku aki fu ko pasa a bakaten, mi kë bai unu a soni e. Mi taki e, taa ja musu sikifi wan soni buta a liba möön leki dee soni dee dë sikifisikifi aki kaa. Biga ee i du sö, nöo Gadu o tja

dee sitaafu dee dë sikifisikifi a di Buku aki ko buta a i liba tu.

¹⁹ Nöö ja musu puu soni a dee soni dee dë sikifisikifi aki tu. Biga ee i du sö, nöö Gadu o puu i tu, fu ja feni dee suti soni dee di Buku aki ta taki. Sö wan sëmbë ja o sa ko a di köndë fëen dendu möönsö, nöö ja o sa feni di fuuta u di pau u di libi u teego njan möönsö tu.

²⁰ Wë nöö di Sëmbë di taanpu kuma kotoigima taa dee soni aki dë sö tuu, nöö hënseei taa: “Aai, mi o ko hesihesi tuu.”

Soni antoobi, Masa Jesosi. Ko fii nöö!

²¹ Söö. Wë dee sëmbë, u tapa aki e. Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati. A tan sö.

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e